

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.**
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. **Редакційна колегія:** Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** Т. Гранчак, О. Ворошилов. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 91
(22 грудня 2015 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС. Ошибка! Закладка не определена.	
ЗАКОНОДАВЧА.....	8
ВИКОНАВЧА ВЛАДА..... Ошибка! Закладка не определена.	5
ПОЛІТИКА	26
ЕКОНОМІКА	Ошибка! Закладка не определена.
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ Ошибка!	Закладка не определена.

КИЇВ 2015

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Державний візит Президента України П. Порошенка до Держави Ізраїль

22–23 грудня 2015 р. Президент України здійснює державний візит до Держави Ізраїль.

У ході візиту П. Порошенко провів переговори з президентом Держави Ізраїль Р. Рівліном.

У ході зустрічі сторони обговорили широке коло питань двостороннього порядку денного та подальшого розвитку традиційно дружніх відносин між Україною та Ізраїлем, а також шляхи поглиблення взаємодії двох держав у вирішенні актуальних міжнародних проблем.

Президент України окремо поінформував президента Ізраїлю про загрозливий розвиток ситуації на Донбасі.

Обидва співрозмовники підтвердили необхідність повного виконання мінських домовленостей, а також виступили за негайну деокупацію Криму та відновлення українського суверенітету на півострові.

На початку зустрічі президент Ізраїлю відзначив широкі зв'язки між двома державами у різних галузях. "Ми з Вами обговоримо, як нам працювати разом, щоб побудувати краще майбутнє для наших народів", - запросив до переговорів Р. Рівлін.

«Україна та Ізраїль в даний час стикаються з серйозними проблемами. Найбільш важливою з них є: як захистити свою країну від зовнішньої загрози», - наголосив Президент України.

Президент Ізраїлю Р. Рівлін подякував Українському народові за великий внесок вихідців з України у розбудову Держави Ізраїль. "Майбутнє спонукає нас пам'ятати уроки минулого", - сказав він та пригадав свого вчителя З. Жаботинського, який народився у Одесі.

У свою чергу Президент України на початку зустрічі сказав: «Я приїхав як Президент країни, яка щодня виборює свою незалежність, суверенітет і територіальну цілісність», - і висловив захоплення патріотизмом та хоробрістю ізраїльтян, які щодня стоять на сторожі свого суверенітету.

Говорячи про трансформацію України, Президент П. Порошенко наголосив: «Ми проводимо реформи, але найголовніше - ми боремося з корупцією, яка руйнує наш успіх зсередини. І ми не будемо здаватися. Ваші знання і досвід необхідні», - та зазначив, що Україна має гарний стимул для цього на прикладі Ізраїлю.

Глава Української держави також висловив сподівання, що кількість ізраїльських інвестицій в українську економіку значно зростуть і запевнив президента Ізраїлю в готовності України допомогти ізраїльським компаніям, які хочуть вийти на ринок нашої країни.

Президенти двох держав підтвердили спільну зацікавленість у розвитку двостороннього співробітництва у торговельно-економічній, науково-технічній, туристичній та гуманітарній сферах.

П. Порошенко окремо подякував президенту Ізраїлю за надання фінансової та медичної допомоги громадянам України, які постраждали під час Революції Гідності та бойових дій у зоні АТО.

Сторони відзначили важливість здійснення політичних контактів між двома державами на найвищому рівні та висловились за збереження динаміки двосторонніх візитів у майбутньому.

Глава Української держави запросив президента Ізраїлю Р. Рівліна здійснити візит до України у 2016 р.

Програмою візиту також передбачено зустрічі глави Української держави з прем'єр-міністром Ізраїлю Б. Нетаньягу, спікером кнесету Ю. Едельштейном і Патріархом Єрусалимським Теофілом III.

Важливою подією стане виступ Президента України в кнесеті (парламенті) Держави Ізраїль.

Під час візиту планується підписати ряд двосторонніх документів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 22.12).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

М. Закіров, ст. наук. співроб. СІАЗ

Рік роботи уряду А. Яценюка у відгуках експертів

У грудні виповнився рік роботи нинішнього складу уряду України на чолі з А. Яценюком. Це не лише своєрідний ювілей, а й час підбиття підсумків. Спливає термін річного імунітету від відставки, який Верховна Рада надала уряду, коли схвалила 11 грудня 2014 р. Програму діяльності Кабінету Міністрів. Відтепер парламент має право перейти від традиційної критики до обговорення і прийняття організаційних рішень, зміст яких багато в чому залежатиме від аналізу діяльності уряду і виконання Програми.

Безперечно, усі розуміють, що уряд А. Яценюка працював у ненайкращих умовах, і тому оцінки його діяльності неоднозначні й навіть суперечливі. Так, на думку українського політолога М. Басараба, виступ А. Яценюка у Верховній Раді засвідчив, що Прем'єр не лише володіє повною інформацією про поточний стан економіки, а й має чіткий план дій на майбутнє. Аналізуючи виступ, експерт підкреслив, що А. Яценюк продемонстрував уявлення про стратегію України на наступний рік, чітко розмежував повноваження гілок влади щодо боротьби з корупцією. Щодо причин доволі масованої критики, яка спостерігалася останнім часом, М. Басараб наголошує: «До цієї антиурядової кампанії долучилося багато

політичних гравців. Наприклад, М. Саакашвілі, який мріє про посаду Прем'єр-міністра, Ю. Тимошенко, яка не переставала мріяти про цю посаду. Їхні інтереси збіглися, але кожен з них переслідує власні цілі. Вся кампанія працює злагоджено з використанням потужних медійних і фінансових ресурсів» (<http://www.day.kiev.ua>).

Водночас український економіст, політолог, голова Комітету економістів України А. Новак у повідомленні на своїй Facebook-сторінці піддав суворій критиці наведені А. Яценюком цифри, що мали вказувати на досягнення уряду. Зокрема, на основі аналізу наведених цифр експерт доходить висновку, що заявлене зростання доходів бюджету на 40 % досягнуто виключно за рахунок «інфляційного ефекту». Крім того, «небачене» збільшення фінансування армії до 100 млрд грн – насправді зроблено завдяки прямій фінансовій допомозі США на озброєння України в 300 млн дол. і «воєнному податку». Як зауважує експерт, аналогічні справи й з «визначною» реформою в енергетиці і зменшенням збитковості «Нафтогазу України», яке досягнуто виключно за рахунок зростання тарифів для населення. Щодо «фантастичного» зменшення державного боргу з 73 до 66 млрд дол., воно не лише виконано на вимогу МВФ, але «самим же МВФ організоване і забезпечене». «Якщо доходи бюджету зросли на 40 %, а соцвиплати лише на 13 %, якщо зменшено держаний борг, якщо золотовалютні резерви НБУ зросли на 7 млрд дол., а загальну фінансову допомогу Україна, за словами Байдена, отримала на 25 млрд дол., то де всі ці різниці, де всі гроші?» – запитує А. Новак ([facebook.com](https://www.facebook.com), 11.12.2015 р.).

Деякі експерти, що аналізують не конкретні результати й цифри, а роботу Кабінету Міністрів у цілому, зазначають, що робота уряду була спрямована в основному не на реальне реформування економіки, а на ліквідацію наслідків впливу негативних зовнішніх і внутрішніх чинників. «Те, що зробив уряд, це не структурні реформи, а пожежогашіння. Уряд виконав речі і заходи, які вже давно мали бути зроблені», – говорить менеджер з проектів позитивних змін фінансового сектору Національної ради реформ В. Страхова. На думку виконавчого директора Центру соціально-економічних досліджень «Case-Україна» Д. Боярчука, серед основних досягнень уряду слід виокремити припинення девальвації гривні, запобігання значному зростанню цін, протидію швидкому спаду економічного розвитку, налагодження співпраці з МВФ і реструктуризацію державного боргу.

Разом з тим більш активне реформування економіки гальмує те, що український уряд попри всі гучні заяви так і не став технократичним «урядом камікадзе». «Дуже багато законопроектів, розроблених Кабміном, у Раді просто зависають. Тому ми спостерігаємо розбрід неузгодженості... Тому що позиція Яценюка переважно політична», – зауважує В. Страхова (<http://nv.ua/publications/likvidatsija-i-stimulirovanija-kak-pravitelstvo-jatsenjuka-prosushchestvoval-proshlyj-god-85387.html>). Таким чином, певною мірою усвідомлена державним менеджером рішучість проведення непопулярних реформ вступає у суперечність із природною турботою політика про свою популярність з огляду на майбутні вибори.

Кандидат економічних наук, експерт ініціативи «Реанімаційний пакет реформ» І. Несходовський пропонує віднести до перемог уряду А. Яценюка ситуацію на банківському ринку. Як зауважує експерт, курс долара після значного стрибка більш-менш стабілізувався, а інфляція, викликана цим стрибком, уже істотно зменшилася. Також доволі високо оцінив експерт і успіхи Міністерства фінансів у питанні реструктуризації кредитів, що істотно зменшило навантаження на державний бюджет. Проте на цьому зазначені економістом успіхи уряду вичерпуються. Як зауважує І. Несходовський, найбільшою поразкою уряду є стан економіки. Падіння катастрофічне й на сьогодні становить 14 % ВВП. Жодна країна світу так сильно не падала, як нині Україна. На думку експерта, головною причиною цього стало те, що уряд не впливав на стан економіки і не здійснював жодних загальновідомих дій, необхідних для запуску економіки. Зокрема, не йде далі розмов питання приватизації підприємств, що, як показує досвід багатьох країн світу, за умов ефективного контролю виконання інвестиційних зобов'язань може бути вигідним для держави навіть у випадках, коли підприємства реалізовувалися за 1 дол. «Величезна поразка уряду... це виконання бюджету ціною того, що населення стало найбіднішим у Європі... Люстрація як механізм багато в чому була недостатньо результативна, часто звільняли не тих. Я вважаю, що дуже важливий закон про держслужбу, він здатний змінити всю систему... Але уряд тривалий час блокував ухвалення цього законопроекту», – підкреслює І. Несходовський (<http://newsradio.com.ua>).

Економіст, фахівець відділу продажів боргових цінних паперів інвестиційної компанії Dragon Capital С. Фурса також погоджується з висновками інших експертів і вважає головним досягненням роботи уряду А. Яценюка макроекономічну стабілізацію. Серед недоліків головним, на думку експерта, є повільне проведення реформ (<http://rian.com.ua>).

У свою чергу президент Інституту суспільних досліджень В. Панченко, навпаки, звернув увагу саме на надмірне захоплення макроекономічними показниками, зокрема дефіцит бюджету. Експерт наголошує: «Цей уряд, як і попередники, не займається реальною економікою, вони повністю відірвали фінанси від економіки, і результат буде дуже сумний. Якщо зациклюватися тільки на дефіциті бюджету, то це призведе до занепаду економіки... В Україні немає політики спрямування коштів в реальну економіку. Їх направляють, як правило, на споживання. Кошти йдуть або на валютний ринок, або на споживчий ринок, піднімаючи, таким чином, інфляцію і курс валюти», – зауважує В. Панченко (<http://newsradio.com.ua/rus>).

У цілому як провальну оцінив роботу уряду А. Яценюка політолог, експерт Українського інституту аналізу та менеджменту політики М. Спірідонов. Серед політичних наслідків політолог виокремлює інформаційні атаки на А. Яценюка його «кращого друга» М. Саакашвілі, який анонсує надання інформації про багатомільярдні зловживання українського уряду. «Яценюк же зараз робить титанічні зусилля, щоб залишитися на своєму посту. І, незважаючи на те, що крісло під ним вже

хитається, у нього є великі шанси втриматися, бо не знайдена альтернативна фігура», – підкреслює експерт (<http://newsradio.com.ua/rus>).

Враховуючи ступінь зацікавленості й участі в розвитку ситуації в Україні європейських країн, цілком очікуваним є те, що не стоять осторонь від аналізу роботи українського уряду також і західні експерти. Вони демонструють солідарність з вітчизняними аналітиками в питанні досягнень, до яких відносять початок роботи Національної поліції, реструктуризацію зовнішнього боргу, злагоджену роботу дипломатії. Проте висловлюють і доволі різку критику.

Зокрема, аналітик берлінського бюро Європейської ради міжнародних відносин Г. Грессель зазначає, що звична риторика українських урядовців втрачає переконливість, а виправдовування гальмування реформ війною на Заході вже не сприймається. «Розмови про те, що через війну неможливо проводити реформи, вже набридло слухати. У Європі знають, наскільки складна ситуація. Але реформи потрібні самій Україні, щоб з пострадянської країни перетворитися на розвинуту європейську державу», – наголошує Г. Грессель. Серед проблем, що заважають ефективній роботі, зарубіжні експерти виокремлюють низькі зарплати українських чиновників, що є стимулом для корупції. «Це повинна бути рішуча реформа, однак підвищення зарплат чиновникам не відбулося. Так, наприклад, міністр економіки Абромавічус і фінансів Яресько колишні іноземці. Вони вже заможні, забезпечені люди. Але як же інші чиновники? Повинна бути висока зарплата і висока відповідальність», – заявляє М. Емерсон, експерт Центру європейських політичних досліджень (<http://ru.slovoidilo.ua>).

З цим висновком можна, безперечно, погодитися, оскільки ефективна робота можлива саме в такий зв'язці: висока відповідальність – висока зарплата. «Реформи повинні робити професійні project managers [керівники проектів], яких треба наймати на державну службу міняти процеси і які повинні отримувати великі зарплати. За 5 тис. грн реформами ніхто займатися не буде», – констатує депутат Київської міської ради, экс-керівник департаменту ліцензування НБУ Л. Антоненко (<http://nv.ua/publications/likvidatsija-i-stimulirovanija-kak-pravitelstvo-jatsenjuka-prosushchestvoval-proshlyj-god-85387.html>).

М. Голомша, экс-перший заступник Генерального прокурора України, звертає увагу на фундаментальний прорахунок уряду, а саме на відсутність стратегії. Як і західні експерти, він вважає, що уряд уже традиційно перебільшує чинник агресії Росії на Сході України в загальному падінні української економіки. «Бойові дії ведуться на території в кілька відсотків від загальної площі країни, надзвичайний стан не оголошувався, держава загалом живе за звичайними законами мирного часу. Тому найголовніша причина – уряд не запропонував плану економічного розвитку держави. Правильніше було б, середньострокової стратегії, але зрозуміло, що стратегами в Кабміні і не пахне. Вважати ж стратегією Коаліційну угоду депутатських фракцій (яка до того ж практично не виконана) було б значним

перебільшенням», – наголошує М. Голомша (<http://ua.112.ua/mnenie/chomu-urjad-vvazhaie-shcho-ukraintsi-maiut-buty-bidnymy-279090.html>).

Заради справедливості слід зауважити, що відсутність стратегії розвитку – це своєрідна вроджена вада нашої країни. Жоден попередній уряд не спромігся виробити загальноприйнятної стратегії розвитку країни, і кожна зміна політичного керівництва призводила до корінних змін не лише в окремих напрямках, а навіть у ідеології й основоположних принципах розвитку держави.

Як у цілому неоднозначний оцінює рік роботи уряду А. Яценюка голова Центру політичних досліджень «Пента» В. Фесенко. Серед позитивних здобутків політолог відмічає, що в найскладніших економічних умовах вдалося утримати під контролем соціально-економічну ситуацію, не допустити колапсу української економіки, але за економічними втратами цей рік все ж таки буде одним з найбільш кризових років за всю історію незалежної України. «Відповідальність несе уряд, оскільки не завжди діяв досить вміло і оперативно. В ім'я порятунку фінансової системи іноді йшов на непродумані економічні заходи», – підкреслює В. Фесенко. Щодо проведення реформ експерт схильний вважати, що, на відміну від минулого року, реформи вже відбуваються, але разом з тим головною проблемою залишається низька якість реформ. Крім того, викликають незадоволення темпи реформування. «Також було б бажано, щоб у нас був координатор реформ в уряді, тому що реформи йдуть безсистемно і хаотично. З тих реформ, які вже здійснюються, звичайно ж, це реформа децентралізації, але це пов'язано не тільки і не стільки з діяльністю Прем'єр-міністра. І ця картинка показує, наскільки неоднозначна ситуація з роботою уряду», – зазначає В. Фесенко (<http://penta.org.ua/publications/2473>).

Доволі критично оцінює результати роботи уряду голова правління Інституту української політики К. Бондаренко. «Плюсів я не бачу. Не бачу жодного позитивного моменту, в якому був би суттєвий прорив... Дуже легко звалювати все на війну і говорити, що вона у всьому винна. Але я завжди кажу про те, що з 1954 по 1962 р. Франція вела не менш кровопролитну війну. Теж фактично війну на частині своєї території в Алжирі, який вважався не колонією, а суверенною частиною Франції. Але при цьому саме ці роки були часом економічного підйому Франції. І в даній ситуації все звалювати на війну недоцільно. Швидше за все, говорити варто про непрофесіоналізм і бажання заробити, а не втілити якісь програмні зміни, про небажання змінювати державну систему або модернізувати її», – наголошує К. Бондаренко.

Політичний експерт А. Золотарьов також вважає, що немає жодного – ані соціального, ані економічного – показника, який можна було б вважати досягненням уряду. «Фактично протягом року уряд працює як регуляторна комісія української економіки. Він займався чим завгодно, тільки не виведенням України з кризи», – наголошує експерт. За словами А. Золотарьова, насправді в країні немає жодної реформи (підвищення тарифів реформою бути не може), а розрекламована реформа поліції – не

більше ніж піар-спектакль (<http://asn.in.ua/ru/news/publishing/24385-ujjitelzja-ostatsja.html>).

Проте, попри в цілому критичне ставлення, експерти вважають, що час для відставки А. Яценюка ще не прийшов. Так, на думку політолога О. Гараня, з тактичної точки зору нині главу Кабміну міняти не вигідно. Напередодні важкої зими потрібна людина, яка збере весь негатив і критику. «З цього випливає, що Яценюк може зберегти свою посаду до весни», – резюмує експерт.

З відведеною для діючого Прем'єра роллю, хоча і з дещо інших мотивів, погоджується й експерт Фонду суспільної безпеки Ю. Гаврилечко. «Прем'єра не звільнять до тих пір, поки не буде прийнятий бюджет. Очікується, що документ буде дуже жорстким і антисоціальним, в результаті викличе критику в суспільстві. Логічно буде “повісити всіх собак” на Яценюка і звільнити від критики наступний склад уряду», – вважає Ю. Гаврилечко (<http://novostua.org>).

Таким чином, попри наявні розбіжності в оцінках роботи Кабінету Міністрів України на чолі з А. Яценюком за минулий рік загальний підсумок роботи уряду здебільшого негативний. Проте наявне напруження в середині правлячої коаліції і складна соціально-економічна ситуація на фоні вже традиційно непростих сезонних проблем в енергетичній сфері переконують, що стабільність і баланс влади в цих непростих умовах важливіші за будь-які організаційні висновки з доволі непередбачуваними наслідками.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Гройсман закликав народних депутатів ухвалити Державний бюджет на 2016 рік на цьому пленарному тижні. Про це керівник парламенту заявив, відкриваючи погоджувальну раду в понеділок, 21 грудня.

«Я розумію, що все дуже непросто, є багато поглядів на те, яким має бути бюджет країни, але все ж таки я закликаю, щоб ми знайшли правильне рішення і змогли на цьому тижні його ухвалити для того, щоби бюджет розпочав виконуватися уже з 1 січня 2016 р.», – підкреслив Голова Верховної Ради.

В. Гройсман наголосив, що прийняття Державного бюджету на 2016 рік – це ключове завдання парламенту на цей тиждень. При цьому він нагадав, що уряд надав проект бюджету лише 11 грудня, що покладає на Верховну Раду додаткову відповідальність.

«Зрозуміло, що будуть різні дискусії з цього приводу, але все ж таки я закликаю усіх до конструктивного професійного підходу до цього питання», – сказав В. Гройсман (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.12).

Голова Верховної Ради України В. Гройсман в інтерв'ю каналу «112» наголосив на необхідності збереження системи децентралізації місцевих бюджетів, які дали можливість зітхнути з полегшенням місцевому самоврядуванню.

«Той бюджет, який ми отримали від уряду, не дає відповіді на це питання, а, навпаки, значно погіршує децентралізацію, і ми маємо це врегулювати», – підкреслив В. Гройсман. Водночас він наголосив на тому, що Прем'єр-міністр України А. Яценюк підтримує парламент на цьому шляху, тому питання буде врегульовано.

Щодо розвитку малого й середнього бізнесу, то, на думку керівника парламенту, треба дати можливість їм нормально розвиватися. У цьому контексті він зазначив, що в цьому році парламент має ухвалити в першому читанні нормальний Податковий кодекс на базі проекту, запропонованого Комітетом з питань податкової та митної політики.

На думку Голови парламенту, проект Податкового кодексу слід добре доопрацювати для того, щоб з другої половини наступного року в дію вступила «прогнозована система податків». «Людям треба зрозуміти, як працює ця система, і далі, як в усіх європейських країнах, провадити її в життя, щоб це не було “з коліс”, коли можна зробити дуже багато помилок», – підкреслив він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 17.12).

Верховна Рада України створила робочу групу з представників уряду, парламентських фракцій і груп та профільних комітетів для доопрацювання проекту Державного бюджету на 2016 рік і змін до Податкового кодексу України. Про це повідомив Голова парламенту В. Гройсман, закриваючи позачергове пленарне засідання в четвер, 17 грудня.

За його словами, до складу групи увійдуть фахові представники фракцій і груп парламенту, комітетів Верховної Ради з питань бюджету та з питань податкової та митної політики, а також Кабінет Міністрів і особисто Прем'єр-міністр.

«Від самого початку ми визначилися, що ми будемо спільно з урядом працювати над тим, щоб цей бюджет відповідав інтересам країни і реальному стану справ і стимулював розвиток економіки. При цьому ми підкреслили, що маємо зберегти позитивний досвід децентралізації. Це безпосередня відповідальність усіх. Для цього, як ми визначили раніше, ми створюємо робочу групу», – заявив В. Гройсман.

При цьому Голова парламенту зазначив, що для роботи над пошуком спільного рішення щодо державного бюджету на наступний рік залишилося небагато часу. Він нагадав, що парламент отримав відповідні законопроекти лише 11 грудня.

В. Гройсман також закликав народних депутатів до конструктивної роботи та пошуку діалогу щодо суперечливих питань. «Закликаю всіх до

відповідальності. Тут важливо не шукати, хто крайній, а шукати, що треба зробити, щоби стабілізувати ситуацію. Я всіх закликаю до відповідального компромісу – не популістичного, не політичного, а відповідального по відношенню до країни. І цей відповідальний компроміс, я переконаний, може бути знайдено у стінах українського парламенту для прийняття відповідних рішень», – наголосив він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 17.12).

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму рекомендує парламенту повернути на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо стабілізації фінансового стану держави та удосконалення окремих положень соціальної політики).

Під час розгляду внесеного Кабінетом Міністрів законопроекту (№ 3628) члени комітету зазначили, що він має «відверто антисоціальний характер, тому його прийняття може призвести до істотного погіршення соціального становища дітей і молоді та в результаті до соціального вибуху в державі».

Члени комітету вважають, що позбавлення більшості учнів перших – четвертих класів права на безкоштовне харчування, враховуючи відсутність у багатьох батьків можливості оплачувати вартість цього харчування, може призвести до істотного погіршення здоров'я дітей. «І взагалі, не має виправдання пропозиція щодо позбавлення дітей-інвалідів права на безкоштовне харчування під час навчання у п'ятих – одинадцятих класах, оскільки це змусить батьків забрати таких дітей із звичайних шкіл та перевести їх на домашнє навчання чи влаштувати до інтернатних закладів», – зазначалося під час обговорення.

Члени комітету вважають помилковою пропозицію щодо надання ряду передбачених законами України соціальних пільг дітям [безоплатний проїзд дітей з багатодітних сімей і дітей, яким встановлено інвалідність, пов'язану з Чорнобильською катастрофою, усіма видами міського, приміського та міжміського пасажирського транспорту (крім таксі), 50-відсоткова знижка багатодітним сім'ям абонентної плати за користування квартирним телефоном; 50-відсоткова знижка сім'ям, що мають дитину, якій встановлено інвалідність, пов'язану з Чорнобильською катастрофою, щодо квартирної плати, вартості комунальних послуг, абонентної плати за користування квартирним телефоном] лише за рішенням органу місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевого бюджету, оскільки це призведе до «фактичного позбавлення цих категорій дітей зазначених пільг».

Члени комітету також виступили проти прийняття пропозицій щодо скасування мінімального розміру допомоги на дітей одиноким матерям і мінімального розміру тимчасової державної допомоги дитині, місце проживання чи перебування батьків якої невідоме або батьки якої ухиляються від сплати аліментів. Зазначені мінімальні розміри чинним

законодавством встановлено в сумі 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, що забезпечує умови лише для виживання дитини.

Комітет також вважає небезпечною пропозицію щодо припинення фінансування загальноосвітніх навчальних закладів, кількість учнів у яких становить менше 25 осіб, за рахунок освітньої субвенції, що фактично означає закриття зазначених шкіл.

На думку членів комітету, «реалізація всіх вищезазначених заходів буде стимулювати батьків або взагалі відмовлятися від дітей або передавати їх на виховання до шкіл-інтернатів з повним державним забезпеченням, що позбавить дітей права на виховання у біологічній сім'ї та, до речі, призведе до суттєвого зростання державних видатків на їх утримання, що суперечить проголошеній меті законопроекту щодо економного та раціонального використання державних коштів».

Комітет також вважає помилковою пропозицію щодо позбавлення права зарахування поза конкурсом до державних і комунальних вищих навчальних закладів членів збірних команд України, які брали участь у міжнародних олімпіадах, чемпіонів і призерів олімпійських та паралімпійських ігор. «Ця пропозиція спрямована проти талановитої молоді та видатних спортсменів, які прославляють нашу державу на міжнародних наукових та спортивних змаганнях, і може призвести до втрати Україною частини свого наукового та спортивного потенціалу», – наголошувалося під час розгляду законопроекту.

На думку членів Комітету, позбавлення певних категорій громадян (дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів, членів сімей загиблих учасників бойових дій тощо) права на вступ поза конкурсом до вищих навчальних закладів та пільг при вступі до них, перешкоджає їх нормальній інтеграції в суспільство та суперечить зобов'язанням держави щодо їх підтримки.

Комітет не підтримує пропозицію про передачу до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад забезпечення здобуття професійно-технічної освіти в загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, вищої освіти в комунальних вищих навчальних закладах і державних вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації. При цьому прикінцевими положеннями законопроекту обласним, Київській міській державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування доручено забезпечити модернізацію мережі професійно-технічних і вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації з урахуванням необхідності їх укрупнення. Члени комітету вважають, що ця пропозиція призведе до скорочення таких закладів і позбавлення значної частини дітей можливості отримати необхідну кваліфікацію та сприятиме зростанню молодіжного безробіття (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.12).

Комітет з питань запобігання і протидії корупції визнав таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства, проект закону

України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання зобов'язань експедиторами.

Законопроектом (№ 2275а) пропонується шляхом внесення змін до законів України «Про транспортно-експедиторську діяльність», «Про автомобільний транспорт» та Кодексу України про адміністративні порушення посилити відповідальність суб'єктів господарювання, які надають транспортно-експедиційні послуги на автомобільному транспорті.

Як вважають у комітеті, у законопроекті має місце створення надмірних обтяжень для суб'єктів господарської діяльності, що, крім перешкоджання в реалізації суб'єктивних прав і законних інтересів, може створити умови для виникнення корупційних ризиків.

Створення «на офіційному веб-сайті переліку експедиторів, що надають транспортно-експедиторські послуги на автомобільному транспорті» (далі – перелік) по своїй суті є прихованим ліцензуванням такої діяльності. При цьому механізм створення, ведення та підтримування такого переліку відсутній.

Механізм включення експедиторів до такого переліку прописаний нечітко і створює потенційну можливість виникнення корупціогенних відносин, коли фінансова звітність або документи одних суб'єктів господарювання можуть бути визнані такими, що відповідають необхідним умовам, а інших – такими, що не відповідають.

Запровадження норми, при якій основною умовою включення до переліку є наявність основних засобів, не обтяжених зобов'язаннями, оборотних і фінансових активів на суму 50 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (оскільки критерії до фінансової звітності в законопроекті не визначені), може унеможливити надання транспортно-експедиційних послуг новоствореними компаніями та обмежити кількість уже існуючих, штучно залишаючи на цьому ринку тільки крупні та ті, що працюють уже тривалий час.

У законопроекті не визначено термін включення суб'єкта господарювання (навіть за умови його відповідності) до переліку. Відповідно, не визначена відповідальність посадових осіб за невнесення до переліку або за порушення термінів внесення, що також створює потенційні умови для отримання неправомірної вигоди.

Законопроектом не врахована процедура виключення транспортно-експедиторської компанії із зазначеного переліку або внесення змін до нього. Враховуючи викладене, законопроект доцільно відхилити (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 18.12*).

Комітет з питань запобігання і протидії корупції визнав таким, що не відповідає нормам антикорупційного законодавства, законопроект про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового,

алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (щодо уточнення деяких положень).

Законопроект (№ 2786) розроблено з метою внесення до Закону ряду уточнень і умов, за яких настає відповідальність за умисне вчинення правопорушень у сфері виробництва й обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Законопроектом вносяться зміни до ч. 2 ст. 17 «Відповідальність за порушення норм цього Закону», якою вже чітко регламентувалася адміністративна процедура застосування до суб'єктів господарювання фінансових санкцій у вигляді штрафів.

У комітеті вважають, що корупціогенними, зокрема, є норми щодо доповнення чинного Закону умовами для винесення контролюючими органами рішення «умисне» «після першого зафіксованого порушення» вимог ст. 15-3, оскільки при виявленні фіскальними органами таких порушень виникає можливість одноосібно вирішувати, чи «умисно вчинене порушення» чи «не умисно».

Члени комітету зазначають, що всі запропоновані норми поверхнево оціночні й надають широке поле для корупційних дій посадовим особам фіскальних і інших державних органів, які видають ліцензії. Враховуючи викладене та з метою усунення корупціогенного фактора, зазначений законопроект відхилили (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.12*).

Відбулося чергове засідання Комітету з питань європейської інтеграції.

Засідання відбулося 17 грудня під головуванням голови комітету І. Геращенко.

Під час засідання члени комітету розглянули проект закону «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (№ 3000). З метою належного фінансового забезпечення зобов'язань України, взятих у рамках безвізового діалогу Україна – ЄС, члени комітету прийняли рішення звернутися до Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та Комітету з питань бюджету з пропозицією збільшити видатки на Національне антикорупційне бюро, Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, Національне агентство з питань запобігання корупції, а також збільшити фінансування МЗС і Мінекономрозвитку для забезпечення захисту національних інтересів у сфері зовнішньоекономічної політики. Разом з тим народні депутати пропонують передбачити окрему статтю видатків на регіональний розвиток і транскордонну співпрацю.

Під час засідання члени комітету розглянули ряд законопроектів щодо їх відповідності праву Європейського Союзу, зобов'язанням України в рамках Ради Європи та Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами – з іншої.

Зокрема, члени комітету визнали такими, що не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України в рамках Угоди про асоціацію проекти законів. № 3461, 2952, 3501, 3261, 2702 і 2702-1.

Метою законопроекту № 3461 є надання права Національній поліції України застосовувати переговорну процедуру закупівлі в разі нагальної потреби у зв'язку з виникненням особливих економічних чи соціальних обставин, які унеможливають дотримання замовниками термінів для проведення процедур конкурсних торгів, а саме пов'язаних з негайною ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, з особливим періодом.

Проект закону № 2952 передбачає внесення змін до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», згідно з якими Міністерству закордонних справ України та його представництвам надається право здійснювати реєстрацію паспортних документів приватних домашніх робітників співробітників дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав в Україні, а також осіб, що працюють за трудовим договором та не входять до складу персоналу дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав в Україні.

Метою прийняття законопроекту № 3501 є реалізація завдань другої фази виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, передбачених у рамках четвертого блоку Плану дій.

Законопроект № 3261 спрямований на оптимізацію законодавчого врегулювання проблемних питань загальнообов'язкового державного соціального страхування, зокрема монетизацію надання соціальних послуг, уточнення підстав зупинення страхових виплат, посилення ролі страхових експертів під час проведення розслідування нещасних випадків на виробництві тощо.

Проекти законів № 2702 і 2702-1 є близькими за змістом та мають аналогічний предмет регулювання. Метою законопроектів є вдосконалення відповідних положень чинного законодавства, які спрямовані на подальшу модернізацію галузі зовнішньої реклами з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних тенденцій.

Члени комітету визнали таким, що в цілому не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України в рамках Угоди про асоціацію, проект закону № 3011, але він потребує доопрацювання, враховуючи висловлені зауваження. Законопроект спрямований на вдосконалення процедури реєстрації та сертифікації надлегких повітряних суден, зокрема на її наближення до відповідної європейської практики.

Разом з тим депутати визнали таким, що не відповідає праву Європейського Союзу, проект закону № 3336.

Водночас було висловлено ряд зауважень і пропозицій до проекту закону № 2437а (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 18.12).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко вважає, що запровадження безвізового режиму для України та її громадян з країнами Шенгенської зони може стати реальним інструментом повернення української влади на тимчасово окуповані території Донбасу та до Криму.

«Це є додатковий стимул і для повернення влади на Донбас, і один із перших елементів стратегії повернення Криму, це створення мотивації для кримчан», – сказав глава держави в інтерв'ю телеканалу «Інтер».

«Або ви маєте свободу і демократичні правила життя в Україні, свободу інвестицій, низку інших переваг, або ви сидите в окупованому Криму без права отримання міжнародних подорожей, з обмеженими можливостями роботи, бо величезна кількість підприємств закрита, з величезною кількістю обмежень щодо приїзду, інвестицій, сільського господарства і таке інше, – зауважив П. Порошенко. – Це потужна мотивація для того, що люди мають зрозуміти і ми маємо перемогти в цій боротьбі за думки кримчан, бо на Донбасі, я впевнений, буде легше».

Президент підкреслив, що безвізовий виїзд за кордон буде можливий лише за біометричними паспортами, які можливо буде отримати лише на підконтрольній українській владі території.

«Ми зможемо гарантувати те, що всі українські громадяни, які проживають на тимчасово окупованій території, гарантовано зможуть отримати і біометричні паспорти, і право безвізового подорожування після повернення українського суверенітету, української влади, державної міграційної служби, українських реєстрів, які дозволять сьогодні гарантовано видати українським громадянам ці паспорти», – додав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 20.12).

Президент П. Порошенко повідомив, що 21 грудня буде офіційно оголошено про продовження ще на півроку санкцій проти країни-агресора Росії за невиконання мінських угод.

«У п'ятницю Рада ЄС прийняла рішення про безумовне продовження санкцій до 31 липня 2016 р. – це формат єдності ЄС і солідарності з Україною, – сказав Президент в інтерв'ю телеканалу “Інтер”. – У понеділок в Брюсселі буде офіційне оголошення цього важливого для України рішення.

Мінські угоди – це формат світової, глобальної підтримки, мотивація для країни-агресора виконати всі без виключення положення, починаючи від припинення вогню і завершуючи виведенням окупаційних військ з нашої території і повернення українського контролю над неконтрольованою ділянкою кордону. Починаючи від звільнення заручників, включаючи Н. Савченко, О. Сенцова та інших і завершуючи політичними процесами щодо повернення українського суверенітету над окупованими територіями. Якщо цього не робиться – є санкції».

Глава держави зазначив, що Росія проводила активну роботу, спрямовану на те, щоб розколоти єдність Європейського Союзу, і на скасування автоматичного продовження санкцій. Саме тому, зауважив П. Порошенко, значна частина його переговорів була присвячена питанню «безумовного, без обговорення, продовження санкцій проти Російської Федерації як інструмента відповідальності за невиконання мінських угод» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (http://www.president.gov.ua). – 2015. – 20.12).*

Президент П. Порошенко наголошує, що основним завданням проведення реформи правосуддя та внесення змін до Основного закону України є забезпечення верховенства права, утвердження дійсно незалежного суду.

Під час зустрічі з головами конституційних судів Грузії Г. Папуашвілі, Литви Д. Жалімасом, Латвії А. Лавіньшем і Молдови А. Тенасе, які прибули в Україну для участі в міжнародній науково-практичній конференції з питань запровадження конституційної скарги в Україні, глава держави нагадав, що Україна нині перебуває у процесі впровадження значних конституційних змін у частині децентралізації та в частині правосуддя.

«Ключова позиція – зробити суд і судову гілку влади загалом посправжньому незалежною», – сказав П. Порошенко.

Щодо реформи децентралізації глава держави сказав: «Це кардинальна зміна системи побудови державної та місцевої влади, яка базується виключно на європейській моделі». Він акцентував на тому, що завдяки децентралізації регіони, влада на місцях і громади отримають більше можливостей для забезпечення їхніх потреб та впровадження нових проектів.

Президент підкреслив, що Україна зацікавлена в розвитку довготривалої, стратегічної співпраці, у тому числі й у сфері конституційного права, з країнами, представники яких присутні на зустрічі. Він високо оцінив допомогу, яка надається Україні. «Ваш досвід і підтримка для нас дуже важливі. А тверда позиція політичного керівництва всіх балтійських країн є цементуючим фактором, що забезпечує єдність Європейського Союзу і солідарність з Україною», – сказав П. Порошенко.

Учасники зустрічі у свою чергу запевнили у своїй готовності допомагати, надавати експертні консультації, ділитися досвідом у тих сферах, де реформи в їхніх країнах були успішно реалізовані. Вони також зазначили, що уважно стежать за ситуацією в Україні, зокрема на Донбасі та в Криму.

«Конституційні суди не лишаються осторонь. Цього року ми розпочали так званий батумський процес щодо засудження дій Конституційного суду Російської Федерації, який міг зупинити анексію Криму, але не зробив цього. Ми вирішили не мовчати», – сказав голова Конституційного суду Литви Д. Жалімас.

«Акт агресії та грубого порушення міжнародного права не повинен залишатися без уваги, принаймні суддівської спільноти», – додав голова Конституційного суду Молдови А. Тенасе, висловивши сподівання, що цю позицію і меморандум про засудження дій російського Конституційного суду підтримають і юристи з інших країн (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 19.12).

Напередодні Дня енергетики України Президент України взяв участь в урочистому введенні в дію повітряної лінії електропередачі Рівненська АЕС – підстанція «Київська», яка забезпечує електрикою столицю та Центральний і Північний регіони.

«Це збільшує енергетичну незалежність і безпеку нашої держави, робить роботу всього енергетичного комплексу України набагато більш ефективною і рентабельною», – сказав Президент під час запуску ЛЕП.

За словами глави держави, нині підвищується навантаження енергоблоків на Хмельницькій і Рівненській АЕС, у загальній структурі енергобалансу України збільшується доля атомної енергетики, більш дешевої і надійної. За рік завдяки заходам, запровадженим Міністерством палива і енергетики, долю атомної енергетики вдалося збільшити з 48 до 55 %. Відтепер цей показник ще зростатиме. Це дасть змогу мати більш конкурентоспроможний тариф, кардинально зменшити нашу залежність від імпорту енергетичного вугілля.

Президент зазначив, що наступним кроком буде покращення системи енергозабезпечення Києва й Київської області. «Вже зараз ми можемо сказати, що це унеможливило віялові відключення Київської області, які ми мали в цей самий час минулого року. Зараз ми значно підвищили надійність енергопостачання енергетичної системи України взагалі і Києва і Київської області зокрема», – наголосив П. Порошенко.

За словами глави держави, друга черга цього проекту також запроваджуватиметься з інвестиційною допомогою партнерів з Європейського Союзу, про що домовлено під час зустрічей Президента з президентом Європейської комісії Ж.-К. Юнкером і віце-президентом ЄК М. Шефчовичем. Це дасть змогу ще додати енергетичної потужності Києву й ще зменшити долю теплових електростанцій, які працюють на вугіллі.

Президент зазначив, що фінансова підтримка спорудження ЛЕП Рівненська АЕС – підстанція «Київська» у розмірі 300 млн євро, яку надали ЄБРР і Європейський інвестиційний банк на надзвичайно вигідних умовах, зіграла визначальну роль у реалізації цього проекту. «Укренерго» та НАЕК «Енергоатом» профінансували ще 100 млн євро. «Це вдалий приклад нашої співпраці з Європейським Союзом. Це вдалий приклад збільшення енергетичної безпеки України, збільшення потужності України, що значно сприяє інвестиційному клімату», – наголосив П. Порошенко.

Президент відзначив роль міністерства й міністра енергетики в цьому процесі.

За словами глави держави, найближчим часом парламент має розглянути розроблені проекти законів про державного регулятора і про ринок електроенергії. «Кардинальна реформа всього енергетичного сектору збільшує енергетичну незалежність, безпеку і впевненість в майбутньому», – наголосив Президент.

Глава держави привітав усіх енергетиків з професійним святом, побажав миру, добра, злагоди. «Це дуже добрий подарунок напередодні професійного свята українському народові, промисловості і Державі Україна. Енергетика сьогодні – запорука нашої впевненості в завтрашньому дні, і вона може розвиватися в умовах, коли політики, держава, загальносвітова коаліція на підтримку України – ми забезпечимо розвиток мирного процесу», – заявив Президент.

Глава держави віддав команду на підключення лінії, після чого розпочався її вивід на встановлену потужність.

У церемонії запуску нової лінії електропередачі взяли участь міністр енергетики та вугільної промисловості України В. Демчишин, в. о. директора ДП «НЕК “Укренерго”» В. Ковальчук і президент ДП «НАЕК “Енергоатом”» Ю. Недашковський. У Центральній диспетчерській також були присутні представники Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку, урядовці.

Довідка. Магістральна лінія електропередачі Рівненська АЕС – підстанція «Київська» дасть можливість уперше з 1986 р. повноцінно забезпечити потужності для столичного регіону, збільшити потужність для Київського енерговузла на 700 МВт, а також змінити баланс електрогенерації та збільшити відсоток атомної енергії – дешевого джерела електроенергії, потужності якої були обмежені мережами. Це, у свою чергу, дасть змогу зменшувати обсяги теплової генерації, а також скоротити спалювання дефіцитного вугілля.

Будівництво лінії та додаткового трансформаторного поля на підстанції «Київська» велося протягом чотирьох років. Проект фінансувався державними НАЕК «Енергоатом» та НЕК «Укренерго», а також Європейським банком реконструкції та розвитку і Європейським інвестиційним банком (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 21.12).

Президент П. Порошенко застосував право вето до Закону України № 581-VIII «Про реструктуризацію зобов'язань за кредитами в іноземній валюті», яким пропонувалося запровадити механізм реструктуризації зобов'язань в іноземній валюті фізичних осіб за споживчими кредитами.

Ідеться про зміну валюти виконання зобов'язань на національну валюту України за офіційним курсом Національного банку на дату підписання кредитного договору. Документом також пропонувалося збереження відсоткової ставки за користування кредитними коштами, яка не може

перевищувати відсоткової ставки, встановленої основним кредитним договором в іноземній валюті, зобов'язання за яким реструктуризуються.

На переконання глави держави, запропоновані Законом, що надійшов на підпис, заходи істотно порушують баланс прав сторін кредитного договору в бік позичальників, покладаючи весь тягар збитків виключно на банківську систему.

Крім того, зауважив П. Порошенко, Закон запроваджує нерівний підхід до позичальників, які сплачують чи вже сплатили за кредитними зобов'язаннями на умовах, передбачених у кредитному договорі з урахуванням зміни валютного курсу, та тих позичальників (боржників), які не мали фінансових можливостей виконувати умови укладених договорів або ж є недобросовісними.

Крім того, Закон не передбачає джерел покриття збитків банківської системи від його реалізації. Натомість Закон містить доручення Кабінету Міністрів України розробити механізм компенсації втрат фінансових установ (банків) України, пов'язаних з реструктуризацією зобов'язань за кредитними договорами в іноземній валюті в національну валюту. Реалізація такого доручення створює ризики для бюджетної системи держави, адже призведе до компенсації втрат відповідних фінансових установ за рахунок бюджетних програм, у тому числі соціальних, що вже реалізуються, як наслідок – до скорочення видатків на виконання таких програм і відповідно спричинить зростання соціального напруження в суспільстві, підкреслив Президент.

Зважаючи на викладене, глава держави повернув Закон зі своїми пропозиціями до Верховної Ради для повторного розгляду, а Кабінету Міністрів доручив невідкладно внести на розгляд парламенту альтернативний законопроект, урахувавши окремі положення Закону України від 2 липня 2015 р. № 581-VIII «Про реструктуризацію зобов'язань за кредитами в іноземній валюті». Зокрема, щодо припинення зобов'язань за кредитним договором унаслідок передачі заставного майна у власність кредитору або звернення стягнення заставного майна або добровільної реалізації заставного майна, узгодивши його з експертами та міжнародними фінансовими інституціями (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 18.12).*

21 грудня члени уряду України на чолі з Прем'єр-міністром України А. Яценюком провели робочу зустріч з керівниками дипломатичних місій, які представляють в Україні країни-члени G7 (Велику Британію, Канаду, Італію, Німеччину, Сполучені Штати Америки, Францію, Японію), а також керівництвом представництва Європейського Союзу.

Зустріч була присвячена актуальним питанням внутрішньополітичного життя в Україні та взаємодії з міжнародними партнерами України в справі національних реформ і перетворень. Основну увагу було зосереджено на темі схвалення Державного бюджету України на 2016 рік та підготовці до

схвалення на цьому тижні змін до українського податкового законодавства, ініційованих урядом України.

Члени уряду поінформували керівників дипломатичних місій про основні завдання, які мають бути досягнуті в Українській державі за умови ухвалення відповідних законодавчих актів і стосуються загальної економічної політики в Україні на перспективу.

Як підкреслив представник Німеччини, яка завершує цьогоріч своє головування в G7, ключові іноземні партнери України підтримують уряд держави в реалізації окреслених реформаторських планів і покладаються на продовження продуктивної роботи в рамках парламенту, що дасть змогу без перешкод і зупинок забезпечити прогрес перетворень в Україні (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 21.12).

«Звіт Європейської комісії означає, що вже в наступному році ЄС зможе остаточно відкрити двері для безвізового руху наших громадян. Це – результат Майдану. І водночас це також характерний приклад, що саме дає єдність уряду, парламенту і Президента», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк у «10 хвилинах» у неділю, 20 грудня.

«Як і очікувалося, за наш європейський вибір Росія вводить торговельні санкції проти українських товарів. Але і з цим ми впораємося і дамо належну відповідь Кремлю. Таку ж відповідь, як ми дали після відмови Росії реструктуризувати 3,5 млрд дол. так званого російського боргу, що був нічим іншим, як політичним хабаром Москви їхній маріонетці, що правила в Україні, – наголосив він. – Цей хабар був саме за те, щоб в Україні не було ані безвізового режиму, ані зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Саме тому уряд України запровадив мораторій та зупинив виплату цього боргу на користь держави-агресора». А. Яценюк додав, що сума цього боргу майже рівна видаткам на національну безпеку й оборону України в 2016 р.

А. Яценюк нагадав, що 18 грудня Європейська комісія опублікувала остаточний звіт про повне виконання Україною плану дій з лібералізації візового режиму з Європейським Союзом: «Цей звіт означає, що вже в наступному році ЄС зможе остаточно відкрити двері для безвізового руху наших громадян. Відкрити двері для українців до Європейського союзу. Таке досягнення важко переоцінити. Це означає, що межі єдиної Європи переходять на українсько-російський кордон, який нам потрібно повернути».

Він наголосив, що головний автор цього успіху – українське суспільство та активні громадянські інститути: «Це – результат Майдану. І водночас це також характерний приклад, що саме дає єдність уряду, парламенту і Президента».

Надання безвізового режиму, підкреслив глава уряду, є наслідком проведення реформ і свідченням того, що реформи здійснюються: «Для цього ми зробили багато. Україна виконала усі вимоги плану і відповідає критеріям держави, що може перебувати з Європейським Союзом у спільному безвізовому просторі. Як глава уряду я радію цьому прогресу. І

водночас ставлюся до нього зважено та розсудливо. Не маємо права заспокоїтися».

Зокрема, за словами глави уряду, у 2016 р. мають повноцінно запрацювати всі антикорупційні органи: «Боротьба з корупцією – це не політичні гасла та порожні звинувачення політиків на телевізійних ток-шоу, а ґрунтовна робота детективів та слідчих, доведення вини кожного корупціонера та притягнення до відповідальності відповідно до закону новим і справедливим суддівським корпусом. Саме тому нам потрібна судова реформа. Нам потрібна єдність для цілком конкретних дій та рішень».

А. Яценюк також наголосив на необхідності невідкладно схвалити Державний бюджет на наступний рік: «Бюджет – це політика держави на 2016 р., а саме економічна стабільність, соціальне забезпечення, фінансування армії, реформування освіти і медицини, будівництво нової інфраструктури. Уряд і коаліція зуміють прийняти таке рішення».

Глава уряду також нагадав, що з 1 січня розпочинає дію зона вільної торгівлі з Європейським Союзом: «Ми стаємо частиною найбільшого ринку в світі – ринку Європейського Союзу» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 20.12*).

«Україна повинна вступити в новий рік із бюджетом, який відповідає критеріям, визначеним нами спільно з Міжнародним валютним фондом, щоби Україна залишилась в програмі МВФ. Це ключова умова», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в п'ятницю, 18 грудня.

Він нагадав, що 17 грудня відповідно до норми Бюджетного кодексу України Кабінет Міністрів України і персонально міністр фінансів провела представлення проекту Державного бюджету на 2016 рік у стінах парламенту України.

«Відповідно до норми Бюджетного кодексу, в тому випадку, якщо парламент не відхилив відповідний проект бюджету і не повернув його до уряду України, це означає, що ми вступили в стадію формування Державного бюджету на 2016 рік. Це означає, що парламент прийняв до розгляду бюджет на 2016 р.», – наголосив він.

Глава уряду повідомив, що 17 грудня уряд проводив «дуже тривалі дискусії» з членами парламенту як щодо проекту бюджету, так і проекту Податкового кодексу. Він висловив сподівання, що створена в стінах Верховної Ради України робоча група за участі глави уряду, міністра фінансів, Голови парламенту, членів парламентських комітетів і членів фракцій «напрацює спільний узгоджений закон України про державний бюджет на наступний рік і так само напрацює узгоджений проект змін до податкового законодавства». «Сподіваюся, до четверга ми знайдемо порозуміння», – підкреслив глава уряду.

Він зазначив, що бюджетний процес за останні 10 років завжди відбувався за однією стандартною процедурою – «опозиція завжди

критикує»: «У минулому році так само було доволі серйозне протистояння в стінах парламенту з приводу проекту бюджету. Але в результаті цього законопроект був ухвалений, доходи місцевих бюджетів зросли на 40 %, доходи державного бюджету також зросли практично на 40 %, всі соціальні стандарти були виконані, жодної копійки заборгованості ні по заробітних платах, ні по пенсіях, ні по витратах, що основне, на національну безпеку і оборону – немає.

Тому так само ми спокійно, без зайвої політизації пройдемо цей бюджетний процес. І Україна повинна вступити в новий рік із бюджетом, який відповідає критеріям, визначеним нами спільно з Міжнародним валютним фондом, для того, щоби Україна залишилась в програмі МВФ. Підкреслюю – це є ключова умова і вимога».

Робота з Міжнародним валютним фондом, підкреслив він, – «це не просто отримання додаткової фінансової подушки, щоб збільшити золотовалютні резерви»: «Наша робота з Міжнародним валютним фондом – це є основний критерій відповідності України тим показникам реформ, які сприймаються іноземними інвесторами та західними партнерами. Це і є реальна оцінка, чи проходять реформи.

Два транші Міжнародного валютного фонду Україною отримані. І вони були отримані тільки тому, що всі ті кроки по реформам, які були прописані в Програмі дій Кабінету Міністрів України і в нашій спільній програмі з МВФ, виконувалися. Тому нам треба далі рухатися цим шляхом.

Сподіваюсь на розуміння членів парламентської коаліції в необхідності ухвалення як збалансованого і адекватного Державного бюджету, так і податкової реформи» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 18.12*).

Кабінет Міністрів України запроваджує мораторій на виплату 3 млрд 75 млн дол. російських бондів, а також 507 млн дол. боргових зобов'язань КБ «Південне» та компанії «Укравтодор» перед російськими банками. Про це заявив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в п'ятницю, 18 грудня.

Він нагадав, що Україна провела реструктуризацію боргових зобов'язань «з адекватними кредиторами, які прийняли умови і пропозиції української сторони»: «Російська Федерація, незважаючи на наші непоодинокі спроби щодо підписання угоди про реструктуризацію в тому числі і з ними, відмовилася прийняти наші пропозиції. У зв'язку з цим Кабінет Міністрів України запроваджує мораторій на виплату так званого російського боргу.

Ми запроваджуємо мораторій на виплату 3 млрд 75 млн дол. російських бондів».

А. Яценюк повідомив, що уряд України також запроваджує мораторій на виплату боргових зобов'язань КБ «Південне» та компанії «Укравтодор» перед російськими банками – це 507 млн дол. США.

«З сьогоднішнього дня виплати по цим боргам на загальну суму 3 млрд 582 млн дол. на користь російської сторони зупиняються до моменту або прийняття наших пропозицій по реструктуризації, або відповідного судового рішення, – наголосив він. – Ми готові до судової процедури з російською стороною» (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 18.12).

«Головним зусиллям Президента України, Верховної Ради, Прем'єра та уряду була, є і мусить бути єдність, спрямована на прогрес реформ і змін», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк у «10 хвилинах» у неділю, 20 грудня.

Він підкреслив, що на сьогодні в Україні, крім війни, найбільшим випробуванням є внутрішня політика: «Головною реальністю здається політичний шум. За цим шумом не чути голосу розуму».

А. Яценюк підкреслив: «Нам усім потрібно робити зусилля, щоб почути голос мудрості. Наша держава має колосальний запас стійкості. Наші люди є найбільшою силою, яка врятувала Україну від смертельної загрози. В українців є велике і сильне бажання сформувати зріле громадянське суспільство: активну мережу діяльних і відповідальних громадян. І волонтери довели це реальними справами. Та водночас маємо дуже слабкі сторони. Ми були і залишаємося вразливі для популізму. Лише згодом стає зрозумілим, що ця дорога веде у глухий кут, бо це була брехня.

Популізм маніпулює настроями людей і пропонує їм “прості” рішення. Популізм не є боротьбою на захист держави. Це – боротьба за владу. Наша проблема – слабкий і нестійкий політичний клас, який повинен вести країну вперед. Управляти державою – це велика місія і велика відповідальність, яка потребує надзусиль і знань».

Він зазначив, що головним зусиллям Президента України, Верховної Ради, Прем'єра та уряду «була, є і мусить бути єдність, спрямована на прогрес реформ і змін»: «Єдність задля мети – поступу реформ і змін в країні. Не кругова порука, а єдність для дій. Інакше вона не має сенсу».

А. Яценюк нагадав, що кілька днів тому главою держави, Головою Верховної Ради і Прем'єр-міністром було підписано звернення про єдність: «Це зроблено не для риторичного заклику. Це – вияв розуміння, що альтернативи не існує. У цій єдності кожен з керівників держави, кожен інститут влади має свою роль і свою відповідальність. І це треба добре розуміти і грамотно розрізняти».

Єдність влади необхідна також для боротьби з корупцією «і приборкання олігархів»: «Це не вдасться за одну мить. Але це можливо, якщо керівництво держави діятиме разом. Саме єдність дозволила нам за два роки здійснити більше перетворень, ніж за попередні 20. І це визнає весь світ. Саме єдність дозволила нам вперше в історії дотриматися зобов'язань у співпраці з міжнародними фінансовими інституціями. Країну врятовано від буквального колапсу».

Єдність дала змогу державі заощадити і зберегти «кошти як для війни, так і для миру – для стабільності і можливого розвитку»: «На ці кошти вже поглядають популісти. Їм не треба нести відповідальності. Вони можуть обіцяти “золоті гори” і торгувати повітрям. Саме єдність дозволила нам забезпечити безперебійну виплату заробітних плат, стипендій та пенсій. Саме єдність дозволила нам реалізувати реформи енергетичного сектору, запровадити субсидії, звільнити економіку від совкової регуляції і залежності від Російської Федерації. Це відчувається вже і буде відчуватися далі».

А. Яценюк зазначив також, що 18 грудня Європейська комісія опублікувала остаточний звіт про повне виконання Україною Плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС: «Саме єдність дозволила нам вперше поєднати Україну з Європою багатьма, вірю вже, що непорушними, зв'язками, – наголосив глава уряду. – Уряд продовжує роботу. Цієї роботи залишається дуже-дуже багато. Вірю у наші сили і велику мудрість нашого українського народу» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 20.12*).

Відкриття Держреєстру рухомого майна найближчим часом дасть можливість відслідкувати історію кожного автомобіля в Україні, зареєстрованого з 2012 р.: кому належить авто, чи змінювався його колір, скільки разів потрапляло в ДТП. Про це на брифінгу 21 грудня повідомив в. о. директора Головного сервісного центру МВС В. Криклій.

За його словами, на веб-сайті МВС України з'явилася можливість перевірити транспортний засіб за реквізитами його власника. Після необхідної авторизації кожен громадянин зможе отримати інформацію про автомобіль, зареєстрований на ту чи іншу особу. Зокрема, запитувачеві на електронну пошту буде надано базову інформацію: марку автомобіля, рік його випуску та рік реєстрації, а також об'єм двигуна.

Водночас процес авторизації в системі передбачає надання запитувачем інформації стосовно себе, аби власник автомобіля також міг дізнатися, хто цікавився його автотранспортом.

В. Криклій зазначив, що сервіс поки що працює в тестовому режимі. Базову інформацію можна отримати безкоштовно. З часом у Головному сервісному центрі МВС планують збільшити перелік інформаційних послуг, додавши інформацію про зміну кольору авто, кількість потраплянь у ДТП тощо. Цю інформацію можна буде отримати на платній основі, кошти від її надання надходять до бюджету (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 21.12*).

Гарний урожай, великий потенціал для нарощування експорту зернових, дерегуляція і вихід українського насіння на ринок ЄС – основні результати роботи департаменту землеробства та технічної політики

в АПК Мінагрополітики за 2015 р. Про це повідомив директор департаменту В. Топчій, презентуючи результати річної роботи.

Він наголосив, що Україна виробляє в рази більше продукції, ніж споживає внутрішній ринок. «У 2015/2016 маркетинговому році експорт зернових може скласти понад 36 млн т. Крім того, за рахунок вжитих урядом заходів сільгосптоваровиробникам значно спрощено умови реалізації зерна. Відповідно до Постанови КМУ № 42 “Деякі питання дерегуляції господарської діяльності” скасовано карантинний сертифікат для переміщення зернових культур у межах України. Також скорочено із п’яти діб до однієї доби термін надання висновку фітосанітарної експертизи щодо шкідливих організмів», – підкреслив В. Топчій.

Він поінформував, що влітку поточного року експертами Європейської комісії «Охорона здоров’я та права споживачів» (САНКО) проведено аудит з метою оцінювання системи офіційного контролю та сертифікації насіння зернових в Україні та його відповідності вимогам ЄС. «Уперше в сучасній історії українське насіння вийде на ринок ЄС. Вітчизняні виробники насіння зернових колосових культур, кукурудзи та сорго отримали можливість виходу із своєю продукцією на міжнародні ринки. За офіційними даними Європейської комісії, українська система контролю за виробництвом та сертифікацією насіння організована належним чином», – наголосив В. Топчій.

За його словами, насіння, вироблене та сертифіковане в Україні, відповідає європейським нормам, визнається еквівалентним виробленому та сертифікованому у країнах ЄС. Це підтверджено відповідним звітом Європейської комісії. Україна має стати одним із провідних європейських і світових виробників, експортерів насіння (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 21.12*).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розрахувало перше рейтингове оцінювання соціально-економічного розвитку регіонів.

За результатами оцінювання цього року найкращі показники з соцекономічного розвитку у Києві, Дніпропетровській, Київській, Харківській і Вінницькій областях. Найгірші – у Чернігівській, Житомирській, Тернопільській, Донецькій і Луганській областях.

Оцінювання здійснювалося на підставі інформації від міністерств, центральних органів виконавчої влади, обласних і Київської міської державної адміністрації за 26 показниками у шести напрямках.

Мінрегіон направив результати оцінювання до Кабінету Міністрів України. Міністерством також сформовано відповідні пропозиції для центральних органів виконавчої влади, обласних і Київської міської державних адміністрацій, які будуть винесені на розгляд міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку.

Нагадаємо, що рейтингове оцінювання соціально-економічного розвитку регіонів запроваджено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 856 «Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики» від 21 жовтня 2015 р.

Областям виставлятимуть оцінки щоквартально за 27 показниками у шести напрямках і щорічно за 64 показниками у 12 напрямках.

Упровадження такого оцінювання стане одним із складових елементів нової системи моніторингу реалізації державної регіональної політики. Це дасть змогу, базуючись на підходах Європейського Союзу, оцінити стан соціально-економічного розвитку областей.

Також показники слугуватимуть індикатором ефективності управлінських рішень на центральному й місцевому рівнях, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності регіонів та забезпечення їх соціальної згуртованості і просторового розвитку *(Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 18.12).*

Станом на 21 грудня в рамках акції «Підтримай українську армію» на рахунки Міністерства оборони України як допомога Збройним силам України від юридичних і фізичних осіб надійшло понад 160 млн 247 тис. грн. З них у 2015 р. надійшло понад 6 млн 965 тис. грн.

Із загальної суми понад 145,411 млн грн – грошові перекази на матеріально-технічне, решта – на медичне забезпечення Збройних сил України.

За допомогою дзвінків на єдиний мобільний номер 565 на підтримку української армії перераховано 1 млн 459,4 тис. грн (усі на матеріально-технічне забезпечення ЗС України).

Міністерство оборони, Збройні сили України висловлюють щиру вдячність усім небайдужим громадянам, які долучилися до благодійної акції «Підтримай українську армію» і продовжують надавати допомогу вітчизняним Збройним силам з метою підвищення їх боєготовності та зміцнення обороноздатності держави *(Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 21.12).*

ПОЛІТИКА

Венеціанська комісія визнала право України забороняти використання конкретних символів і пропаганду тоталітарних режимів, передає УНН з посиланням на прес-службу Українського інституту національної пам'яті.

«Венеціанська комісія визнала право України забороняти або навіть встановлювати кримінальну відповідальність за використання конкретних символів і пропаганду тоталітарних режимів», – ідеться в проміжній позиції

щодо одного із законів про декомунізацію, оприлюдненій за результатами засідання Венеціанської комісії, що відбулося 18 грудня 2015 р.

Вказано, що загалом визнаючи право України проводити декомунізацію, забороняти пропаганду та використання символів тоталітаризму, експерти Венеціанської комісії висловили зауваження щодо, на їхню думку, надто суворих санкцій за порушення закону. Україні рекомендують, зокрема, конкретизувати визначення терміну «пропаганда», щоб уникнути побоювань щодо можливого негативного впливу на свободу слова й академічну дискусію (*УНН (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.15*).

Дії української влади щодо заборони Комуністичної партії України порушують право на свободу самовираження. Про це заявив директор Amnesty International у Європі та Центральній Азії Д. Далхусен.

«Заборона Комуністичної партії України запровадила небезпечний прецедент. Цей крок відкидає Україну назад на її шляху до реформування та поваги до прав людей, – заявив він. – Сьогоднішнє рішення може розглядатися його прибічниками як боротьба з пережитками радянського минулого. Насправді ж ефект цього рішення абсолютно протилежний, оскільки було використано ті ж самі драконівські заходи щодо придушення інакомислення» (*Politic.kiev.ua (<http://politic.kiev.ua>). – 2015. – 21.15*).

Руководитель программ сотрудничества представительства Европейского Союза в Украине Б. де Гроот констатирует, что местная власть в стране часто не способна к самостоятельным решениям в вопросе распределения бюджетных средств и реализации проектов развития.

«Люди на местном уровне сильно напуганы. Они будут нарочно откладывать и тормозить принятие решений, потому что не привыкли работать без “отмашки” сверху. А успешное освоение денег из фонда, которые выделяются на финансирование конкретного проекта, дает уверенность и надежность. Надежность для потенциальных инвесторов вкладывать деньги именно в эту общину, которая эффективно освоила деньги», – заявляет он.

При этом чиновник отмечает, что многие местные руководители имеют слабое понятие о самостоятельном составлении проектов регионального развития для получения денег из специализованного государственного фонда. Нередко для их разработки требуется помощь специалистов извне. По мнению Б. де Гроота, это происходит из-за недостатка опыта (*Слово и Дело (<http://ru.slovoidilo.ua>). – 2015. – 21.12*).

Лидер фракции Радикальной партии О. Ляшко считает, что никаких положительных изменений в борьбе с коррупцией в Украине не

произошло. Более того, О. Ляшко убежден, что украинские власти не только не борются с коррупцией, но еще и всячески стимулируют ее рост. Так, вместо того чтобы развивать экономику, власти занимаются перераспределением сфер влияния и финансовых потоков, заявляет он.

«В такой ситуации невозможно ожидать экономического развития. Капитализация бизнеса начнет расти только тогда, когда мы победим коррупцию в высших эшелонах власти, и все это понимают», – отметил О. Ляшко, добавив, что для тех, кто грабит Украину в сегодняшних условиях, нужно ввести «наиболее жесткое наказание».

По его словам, на сегодняшний день количество недовольных действиями властей является критическим. «Необходимо вводить для всех равные правила игры, только тогда мы увидим рост экономики, создание рабочих мест и повышение общего уровня жизни. Бизнесу необходимо дать возможность действовать по правилам, но если они и дальше будут желать решать свои вопросы путем коррупции и подкупов, то необходимо убрать все, что было получено незаконным путем», – резюмировал политик (*Слово и Дело* (<http://ru.slovoidilo.ua>). – 2015. – 21.12).

Министр внутренних дел А. Аваков уверен, что Верховная Рада не найдет голосов за его отставку, и сообщил, что готов будет уйти в оппозицию, если правительство Украины не достигнет положительных изменений.

«Вариант следующий: стиснули зубы, сели и ищем компромисс, отложив в сторону амбиции и нелюбовь друг к другу. Принимаем Налоговый кодекс, бюджет, другие ключевые законопроекты, получаем очередной транш МВФ, ситуация потихоньку стабилизируется», – предлагает А. Аваков.

Но, как уточнил глава МВД, если степень деструкции будет превышать степень позитивных изменений, он потеряет мотивацию пребывания в системе власти. «В таком случае, выход – уйти из власти в оппозицию. И для меня, и для Яценюка, и для всей нашей команды – это будет честно», – заявляет он.

Также, А. Аваков сообщает, что обеспокоен возможным роспуском парламента и в случае, если будет принято решение уходить из правительства, то «мы идем в оппозицию, потому что это – политически ясная и честная конструкция». «Это приведет к роспуску парламента и досрочным выборам. А следующими к власти придет кто? “Регионалы” и маргиналы. И деструкция только возрастет. Следовательно, у нас нет иного выбора, кроме как стиснуть зубы и договариваться для продолжения хоть какого-то позитивного процесса», – считает глава МВД (*Слово и Дело* (<http://ru.slovoidilo.ua>). – 2015. – 19.12).

Бізнесмен І. Коломойський не бачить для України «ніяких перспектив, поки країна не повернеться до належного конституційного ладу». «Ми повинні бути парламентсько-президентською республікою, але Порошенко зумів зробити так, що зараз все навпаки», – вважає він.

Крім того, І. Коломойський заявив, що підтримує широку палітру політичних рухів – від популістського, антиросійського «УКРОПу» аж до нової, орієнтованої на Схід партії під назвою «Ренесанс», створеної представниками «прагматичного» крила Партії регіонів.

«Я не підтримую Блок Порошенка, я не підтримую Опозиційний блок, і я не підтримую Ю. Тимошенко» – наголошує також І. Коломойський (*Деро.ua* (<http://www.dero.ua>). – 2015. – 21.12).

І. Коломойський вважає, що він єдиний олігарх, який не захотів співпрацювати з Президентом П. Порошенком, тому й потрапив під його удар.

За його словами Р. Ахметов, В. Пінчук, С. Львовичкін, Д. Фірташ – усі ці олігархи стали на шлях співпраці з П. Порошенком і зайняли саме те місце, яке їм відвів Президент.

І. Коломойський також заявив, що все, чим П. Порошенко відрізняється від В. Януковича, – це «краща освіта, хороша англійська і відсутність судимості» (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2015. – 21.12).

Українські олігархи можуть тиснути на владу в питанні податків, а також можуть вимагати дострокових виборів, але навряд чи такий тиск буде успішним, заявив політтехнолог, директор компанії персонального та стратегічного консалтингу Berta Communications Т. Березовець, коментуючи останню зустріч представників великого українського бізнесу, яка відбулася в Києві.

«Сьогодні є невдоволення олігархів економічною і політичною ситуацією в Україні, але ця ситуація багато в чому самими олігархами спровокована, тому що закрита, кулуарна і корумпована політика, купівля політичних партій і політиків – це все від вседозволеності олігархів, які протягом останніх 24 років є справжніми господарями країни, на відміну від політичних партій», – зазначив експерт.

Т. Березовець додав, що такі зустрічі олігархів відбуваються регулярно. «Зазвичай такі зустрічі закриті, на них присутні Тарута, Пінчук, Коломойський, Ахметов, Новинський, тобто це коло не більше 10 людей. А коли зустрічається 30 – це вже не зовсім олігархи, у нас немає стільки олігархів, тим більше що криза дуже сильно підточила самі основи більшості їхніх статків, у тому числі і статків найбагатших людей», – вважає політтехнолог.

Ця зустріч, на його думку, – спроба натиснути на Президента й на уряд, тому що «олігархи звикли заробляти на бюджеті, а зараз таких можливостей стає все менше і менше».

Водночас експерт переконаний, що якщо і будуть якісь спільні заяви представників великого бізнесу, то це залишиться тільки на рівні слів, оскільки «така кількість людей між собою ніколи не домовиться» (**ЗІК** (<http://zik.ua>). – 2015. – 22.12).

Якби вибори у Верховну Раду відбувалися у грудні, то до парламенту могли б пройти одразу сім партій. Про це говорять дані опитування соціологічної групи «Рейтинг».

Згідно з результатами, якби вибори до Верховної Ради відбувалися на початку грудня, то в парламент пройшли б такі партії з такими результатами: «Блок П. Порошенка “Солідарність”» – 16,5 %; «Батьківщина» – 12,3 %; «Опозиційний блок» – 12,2 %; «Самопоміч» – 12,2 %; Радикальна партія О. Ляшка – 7,9 %; «Свобода» – 7,8 %.

На межі потрапляння у Верховну Раду стоїть партія «УКРОП» – 5,1 %.

Решта партій поки не долають 5-відсотковий бар'єр: «Громадянська позиція» – 4,1 %; «Відродження» – 3,6 %; «Наш край» – 3,0 %; «Правий сектор» – 2,3 %.

Партія «Народний фронт» має близько 1 % підтримки.

8,2 % респондентів обрали б іншу партію.

Окремо заслуговує на увагу те, що на Півдні країни (48 %) і на Донбасі (55 %) зосереджена найбільша кількість тих, хто б не брав участі у виборах або не визначилися з вибором.

Опитування проводилося 1–10 грудня 2015 р. серед громадян України від 18 років і старші. Було опитано 3 тис. респондентів методом особистого формалізованого інтерв'ю.

Помилка репрезентативності не перевищує 1,8 % (**Українська правда** (<http://www.pravda.com.ua>). – 2015. – 21.12).

Національний лідер кримських татар народний депутат М. Джемільєв закликає кримських татар не від'їжджати далеко від анексованого Росією півострова.

«Ми хотіли б, щоб вони зберегли свою національну ідентичність, мовне середовище щоб було. І хотіли б, аби вони зосередилися в Херсонській області, ближче до Криму, щоб було легше повертатися. І до того ж ми зацікавлені в тому, щоб українська присутність була посилена в Херсонській області», – сказав М. Джемільєв.

Він зазначив, що багато кримських татар, які залишають півострів, часто обирають для подальшого проживання західні регіони України.

За даними організації «Крим SOS», після торішньої анексії Криму Росією півострів покинули від 40 до 45 тис. людей. У меджлісі стверджують,

що половина переселенців з Криму є кримськими татарами (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2015. – 21.12).

Ни ембарго, ни война не остановят торговлю между Украиной и РФ, считает экономист Ю. Буздуган, анализируя информацию о том, что с 1 января 2016 г. РФ ввела продовольственное эмбарго против Украины.

«Любое эмбарго во время войны не исключает контрабанду, торговлю через посредников, не обеспечивает полного ограничения. Любая жесточайшая, непримиримая война не в силах останавливать торговлю. Просто это дополнительный барьер. А значит это следующее – товар становится дороже на этом рынке и произойдет просто замещение на другие товары», – рассказывает экономист.

На самом деле, на его взгляд, происходящее имеет глубокие корни и более далеко идущие результаты. «До сих пор товарооборот РФ и Украины составляет треть общего оборота Украины. Насколько правильно то, что происходит, сложно сказать. Большинство наших патриотов мыслят в системе координат XIX в., когда РФ – метрополия, а Украина – колония. РФ теряет этот статус и сейчас главное, что в наших отношениях происходит снижение статуса РФ и повышение нашего», – рассуждает он (*Слово и Дело* (<http://ru.slovoidilo.ua>). – 2015. – 21.12).

Як вважає лідер «Українського вибору» В. Медведчук, Україна не повинна повторювати сумний досвід Грузії у співпраці із США. Прикладом такої співпраці стало фінансування США у Грузії програми створення біологічної зброї. Таку думку політик висловив у своєму блозі.

«Не раз траплялося, що надто старанна співпраця зі Сполученими Штатами Америки ставила країну у вкрай двозначне становище на міжнародній арені. Досить згадати, як діяли США, коли почалася кампанія проти використання тортур у Сполучених Штатах: у Вашингтоні тут же знайшли вихід – почали розміщувати в'язниці в “дружніх” країнах, де не існувало жодних обмежень щодо застосування тортур», – зазначив В. Медведчук.

Зокрема, прикладом такої співпраці політик називає «фінансування США у Грузії програми створення біологічної зброї». «Цю інформацію зробив надбанням громадськості колишній радник М. Саакашвілі, американський журналіст Д. Сильверман. Він повідомив, що в Тбілісі цим займається лабораторія імені сенатора США Р. Лугара (Центр громадської охорони здоров'я ім. Р. Лугара, EADaily)», – ідеться в повідомленні (*УНН* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.15).

Необхідно терміново арештувати В. Медведчука, який є головним організатором сепаратистських зборів у різних містах України, вважає народний депутат А. Левус.

Він зазначив, що на совісті В. Медведчука «посиденьки» сепаратистів в Одесі, Харкові, Запоріжжі, Дніпропетровську. Депутат повідомляє, що останнім часом у різних містах проводяться форуми, темою яких стає спецстатус регіонів. Скрізь як організатори таких форумів виступають представники В. Медведчука, члени проросійської партії «Український вибір».

А. Левус вважає, що В. Медведчук «особливо не приховує того, що його більше влаштовує роз'єднана Україна, так як постійно говорить про федералізацію». Депутат підкреслив, що вже направив офіційні заяви з вимогою арешту В. Медведчука в МВС, СБУ і ГПУ (*Politic.kiev.ua* (<http://politic.kiev.ua>). – 2015. – 21.15).

Коалиция патриотических сил Донбасса обратилась к депутатам Верховной Рады с просьбой одобрить закон, касающийся усиления гарантии соблюдения прав и свобод переселенцев. Об этом говорится в обращении КПСД.

«На сьогодні тільки згідно з офіційними даними кількість в Україні внутрішньо переміщених осіб перевищує 1,6 млн людей. Більшість з них проживають вже понад 1,5 року у приймаючих територіальних громадах за межами окупованих територій Луганської і Донецької областей, Криму... Недосконалі бюрократичні процедури, що передбачені чинним законом, дуже болісно сприймаються переселенцями, адже створюють перешкоди у реалізації їхніх прав як рівноправних громадян України і створюють відчуття їх стигматизації з боку держави», – говорится в обращении.

Общественники акцентируют внимание на проблемах переселенцев.

«Внаслідок того, що довідки про взяття переселенця на облік діють лише півроку, у приймаючих територіальних громадах переселенців сприймають лише як тимчасову проблему, не враховують їхніх прав як громадян, які вже фактично стали новими членами територіальних громад. Така ситуація підриває єдність нашої країни, порушує правовий принцип заборони дискримінації щодо переселенців і потребує негайного правового регулювання», – отмечается в тексте обращения.

Закон № 2166, касаючийся захисти прав и свобод переселенцев из Донбасса и Крыма, до сих пор не принят, поскольку был ветирован Президентом Украины (*Остров* (<http://www.ostro.org>). – 2015. – 21.12).

У Кривому Розі 20 грудня відбулося чергове народне віче, учасники якого заявили про намір виїхати до Києва для участі в мітингу під

стінами Верховної Ради. Участь у заході взяли місцеві громадські активісти, представники політичних партій, волонтери, місцеві мешканці, представники БЮТ, «Самопоміч», «УКРОПу». Учасники мітингу вимагали законодавчого врегулювання ситуації з обранням мера Кривого Рогу.

Як зазначив на своїй сторінці у Facebook нардеп від «Самопоміч» Є. Соболев, «Вілчула, Ахметова та усіх, хто за ними стоїть, Кривий Ріг самотужки не зупинить».

«Потрібна допомога львів'ян, киян, харків'ян, одеситів – жителів усієї України. Кривий Ріг – не перше і не останнє свідчення про біду національного масштабу. Парламент, Президент, ЦВК, суди, поліція – ніхто не зміг стати на бік людей, які місяць на вулицях захищають базове право давати і забирати владу. Значить, люди мають захистити людей. Нам треба об'єднуватися, треба знову збиратися разом і разом зупиняти та карати фальсифікаторів, корупціонерів та державних зрадників», – зазначив Є. Соболев, який 20 грудня перебував у Львові для зустрічі з громадськістю (*Українська правда (<http://www.pravda.com.ua>). – 2015. – 21.12*).

ЕКОНОМІКА

Принятие Верховной Радой Государственного бюджета на 2016 год, который не будет согласован с Международным валютным фондом, прервет программу сотрудничества между Украиной и фондом и остановит международное финансирование страны. Об этом говорится в заявлении заместителя директора-распорядителя МВФ Д. Липтона, распространенном пресс-службой фонда.

«Утверждение бюджета, который отклоняется от программных целей на 2016 г., в среднесрочной перспективе прервет программу и неизбежно прекратит международное финансирование», – цитируются в сообщении слова Д. Липтона (*Podrobnosti.mk.ua (<http://podrobnosti.mk.ua/2015/12/18/mvf-postavil-ukraine-ul-timatum-byudzhet-budet-prinyat-na-ih-usloviyah.html>). – 2015. – 18.12*).

Глава НБУ В. Гонтарева не считает, что признание МВФ долга Украины перед Россией официальным повлияет на стабильность национальной валюты.

«Все это было прогнозировано. МВФ не будет предотвращать продолжение программы финансирования. Наши ожидания нейтральны. Это не хорошая, но нейтральная новость, и она не будет влиять на стабильность финансовой системы», – уверена глава Нацбанка.

По ее словам, повышение процентной ставки ФРС не окажет значительного влияния на финансовую систему Украины. «Страны с развивающимися рынками, к которым относится и Украина, столкнутся с

растущей стоимостью заимствований и давлением на свои валюты, – отметила В. Гонtareва. – Впрочем, этот фактор будет иметь ограниченное влияние на Украину, поскольку в ближайшей перспективе мы будем опираться на поддержку официальных кредиторов, а не на частный капитал».

Регулятор уверен, что давление на курс в следующем году не окажут и выплаты вкладчикам неплатежеспособных банков, ведь процесс очищения рынка практически завершен (Минфин (<http://minfin.com.ua/2015/12/18/12745572>). – 2015. – 18.12).

Міністр фінансів України Н. Ярецько сподівається, що Україна й Росія зможуть домовитися щодо боргу в досудовому порядку. З такою заявою вона виступила в ефірі BloombergTV.

Нагадаємо, Кабінет Міністрів України оприлюднив розпорядження, яке передбачає запровадження тимчасового зупинення здійснення платежів з погашення й обслуговування боргових зобов'язань перед Росією в сумі 3 млрд дол. з 20 грудня.

Напередодні Рада директорів МВФ визнала офіційним статус російської позики України на 3 млрд дол. (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531447-n-yaresko-ne-viklyuchila-scho-ukrayina-ta-rf-zmozhut-domovitis-schodo-borgu-u-dosudovomu-poryadku>). – 2015. – 18.12).

Статус официального долга, который МВФ присвоил 3-миллиардному выпуску российских еврооблигаций, вплотную приблизил Украину к дефолту. Дефолту по всем юридическим канонам, от которого уже не смогут отмахнуться политики.

«Неуплата 3 млрд дол. в декабре будет являться дефолтом Украины по своим официальным обязательствам. Начнутся баталии в международных судах», – подтвердил начальник отдела стратегического планирования UniCredit Bank E. Перельгин. И заметил, что заявление фонда – это не самый лучший поворот долговой истории. «У РФ есть теперь сильный аргумент для борьбы с Украиной в международном правовом поле», – подчеркнул Е. Перельгин.

Многие до конца надеялись, что Международный валютный фонд назовет так называемый «долг Януковича» коммерческим и вынудит Россию соглашаться на те же условия, что и держателей всех остальных еврооблигаций. С ними украинские чиновники еще в ноябре подписали соглашение о реструктуризации: мы получили отсрочку в выплате на четыре года, списание 20 % задолженности, а кредиторы возможность получить свои деньги с премией в случае роста ВВП Украины более чем на 4 %.

«Неожиданное заключение МВФ появилось за несколько дней до потенциального дефолта: Украина должна с 20 по 23 декабря отправить РФ 3 млрд дол. Если не заплатим, то заговорят об этом уже на следующей неделе,

а официальное клеймо дефолтера получим “под елочку”. Де-юре дефолт наступит 30 декабря, то есть через 10 дней после даты, когда еврооблигации должны были бы погашаться», – уточнил глава аналитического департамента инвестиционной компании Eavex Capital Д. Чурин.

Трагедии из этого сейчас не делают. Поскольку еще неделю назад все тот же МВФ изменил под Украину свои кредитные правила (позволил себе финансировать страны с непогашенными долгами), и фонд при желании сможет продолжить Украину и дальше кредитовать. Однако нельзя забывать, что после официального дефолта нам снова придется проходить все формальные процедуры в новом – дефолтном – статусе. Из-за этого будет оттягиваться выделение новых кредитных траншей, которые и так не можем никак получить в статусе платежеспособной страны-заемщика.

«В случае неуплаты, МВФ должен убедиться, что он может продолжать кредитовать Украину. Для этого он должен быть убежден, что Украина делала все возможное для достижения договоренности, а Россия проявляла неконструктивную позицию. В принципе, тот же критерий был бы и в случае, если бы “долг Януковича” не был признан официальным. Но, если бы он был коммерческим, позиция Украины была бы намного сильнее – в таком случае неконструктивная позиция РФ была бы очевидна (Российский фонд был единственной “Бабой Ягой” в процессе реструктуризации украинских еврооблигаций). Сейчас риски выше, потому что нет фона, на котором позиция России выглядит неконструктивной», – отметил руководитель аналитического отдела Concorde Capital А. Параций (*Интернет-издание «Мой Город»* (<http://mycity.mk.ua/?p=227041>). – 2015. – 18.12).

Національний банк України 17 грудня 2015 р. за пропозицією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийняв постанову № 898 про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Банк “Фінанси та Кредит”».

«У зв'язку з невиконанням задекларованих заходів щодо покращення ліквідності ПАТ “Банк “Фінанси та Кредит” та відсутністю достатніх дій з боку власників банку для запобігання його неплатоспроможності, а також у зв'язку з тим, що діяльність ПАТ “Банк “Фінанси та Кредит” не відповідала вимогам банківського законодавства і нормативно-правових актів Національного банку України, правлінням регулятора прийнято рішення про віднесення ПАТ “Банк “Фінанси та Кредит” до категорії неплатоспроможних. На виконання вимог ст. 34 розд. VII Закону України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення від 17.09.2015 р. № 171 про запровадження тимчасової адміністрації в ПАТ “Банк “Фінанси та Кредит” та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку строком на три місяці з 18 вересня 2015 р. по 17 грудня 2015 р. включно», – ідеться в повідомленні (*Українські Національні Новини*

(<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531256-nbu-priynyav-rishennya-vidklikati-litsenziyu-u-banku-finansi-ta-kredit>). – 2015. – 18.12).

Национальный банк в декабре выдал входящему в группу крупнейших по объему активов Проминвестбанку кредит на 200 млн грн. Об этом говорится в сообщении регулятора.

Кредит выдан на срок более 30 дней.

Проминвестбанк за девять месяцев 2015 г. получил 6,347 млрд грн убытка против 1,077 млрд грн прибыли за аналогичный период прошлого года.

*Основным владельцем Проминвестбанка является российская государственная корпорация «Банк развития и внешнеэкономической деятельности (Внешэкономбанк)» с долей в капитале свыше 99 % (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2015/12/21/12856734>). – 2015. – 21.12).*

Остаток средств на корреспондентских и транзитных счетах банков Украины по состоянию на 21 декабря увеличился на 1 млрд 993,4 млн грн. Об этом говорится в сообщении НБУ.

Таким образом, остаток составляет 33 млрд 652 млн грн.

*Напомним, что по состоянию на 18 декабря сумма остатка составила 31 млрд 658,6 млн грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/ru/news/1531852-zalishok-na-korrakhunkakh-bankiv-ukrayini-zbilshivsya-mayzhe-na-2-mlrd-grn-2>). – 2015. – 21.12).*

С начала года в госбюджет поступило более 8 млрд грн военного сбора. Об этом сообщили в пресс-службе ГФСУ.

Так, за январь – ноябрь в государственный бюджет Украины поступило 8052,9 млн грн военного сбора. Это на 15 % больше индикативного показателя.

*В частности, в ноябре в бюджет страны поступило 831 млн грн этого налога, что превысило индикативный показатель на 23,6 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/ru/news/1531854-iz-pochatku-roku-byudzheta-ukrayini-otrimav-ponad-8-mlrd-grn-viyskovogo-zboru>). – 2015. – 21.12).*

Страховая компания «QBE Украина» продолжит работу на украинском страховом рынке под новым брендом Colonnade. Новое название страховщика «Колоннейд Украина».

Сейчас заканчивается перерегистрация документов и лицензий на страховую деятельность под новым брендом в Нацкомфинуслуг.

Сделка по приобретению украинского страховщика осуществлена через компании Colonnade Finance SARL (Люксембург), Fairfax Holdings Inc (штат Коннектикут, США) и Fairfax Financial (US) LLC (штат Делавер, США). Антимонопольный комитет уже дал согласие на приобретение существенного участия в капитале страховщика.

В сентябре 2015 г. люксембургская компания Colonnade Finance заявляла о намерении купить 99,98 % акций страховой компании «QBE Украина».

Финансовый холдинг Fairfax объявил о заключении соглашения с ирландской QBE Management и ее украинским партнером в лице В. Макеенко, которому принадлежало 40 % акций СК «QBE Украина», по приобретению 100 % украинского страховщика еще в начале февраля 2015 г. (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2015/12/18/12750212>). – 2015. – 18.12).

Украина по состоянию на 20 декабря сократила запасы природного газа в подземных хранилищах на 3,32 %, или на 506,1 млн куб. м – до 14 731,38 млн куб. м по сравнению с запасами на 13 декабря. Об этом свидетельствуют данные, приведенные в системе отображения информации Ассоциации европейских операторов подземных газовых хранилищ (GSE).

Как сообщается, ПХГ «Укртрансгаза» заполнены на 47,6 %.

С момента начала отбора газа из ПХГ 30 октября запасы газа в хранилищах сократились на 13,67 %, или на 2332,73 млн куб. м (30 октября в ПХГ находилось 17 064,11 млн куб. м).

По сравнению с аналогичной датой 2014 г., в ПХГ находится на 20,8 %, или на 2536,83 млн куб. м, газа больше (20 декабря 2014 г. в ПХГ находилось 12 194,55 млн куб. м).

В период с 13 по 20 декабря суточный отбор газа из ПХГ колебался от 60,32 млн куб. м (13 декабря) до 79,57 млн куб. м (18 декабря) (*Вестн* (<http://business.vesti-ukr.com/128824-s-nachala-otopitel'nogo-sezona-ukraina-opustoshila-phg-na-13-67-procentov>). – 2015. – 21.12).

С 1 января 2016 г. Национальная акционерная компания «Нефтегаз Украины» снижает цены на газ для промышленных потребителей, бюджетных и других организаций по сравнению с ценами, которые действовали в декабре, на 65–76 грн за 1 тыс. куб. м в зависимости от категории потребителя и условий оплаты.

Как говорится в сообщении управления по связям с общественностью НАК «Нефтегаз Украины», в зависимости от условий оплаты, объемов закупки и состояния предыдущих расчетов с энергохолдингом, цена газа для этих потребителей составит от 5780 до 6398 грн за 1 тыс. куб. м (без НДС и стоимости транспортировки).

Подробные цены и условия поставки газа «Нефтегазом» с 1 января 2016 г. размещены на сайте компании (*Экономические известия*

(http://news.eizvestia.com/news_economy/full/146-naftogaz-snizhaet-ceny-na-gaz-dlya-promyshlennyh-potrebitelej-s-1-yanvarya). – 2015. – 19.12).

Українські теплові електростанції та теплоелектроцентралі протягом 10 місяців 2015 р. порівняно з аналогічним періодом 2014 р. зменшили споживання вугілля на 19,8 % – до 23 млн 338,5 тис. т, заявляє Міненерговугілля.

За даними Міненерговугілля, українські теплові електростанції та теплоелектроцентралі протягом 10 місяців 2015 р. порівняно з аналогічним періодом 2014 р. зменшили споживання вугілля на 5 млн 767,6 тис. т (–19,8 %). Водночас у жовтні 2015 р. українськими ТЕС і ТЕЦ було спожито 2 млн 634,2 тис. т.

За даними відомства, протягом січня – жовтня 2015 р. обсяг видобутого вугілля в Україні становив 33 млн 179,9 тис. т вугілля. Зокрема, у жовтні видобуток вугілля становив 3 млн 487,5 тис. т (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531235-ukrayinski-tes-ta-tets-skorotili-spozhivannya-vugillya-za-10-misyatsiv-mayzhe-na-20>)). – 2015. – 18.12).

17 декабря 2015 г. ГП «Антонов» и Таqnia Aeronautics (Королевство Саудовская Аравия) подписали меморандум о взаимопонимании.

Данное соглашение подтверждает намерения сторон осуществить поставку 30 многоцелевых самолетов Ан-178 Королевским ВВС Саудовской Аравии.

Как отметил президент Таqnia Aeronautics, генерал-майор в отставке Алі Mohammed Al-Ghamdi, «подписание данного меморандума является следующим значительным шагом в развитии нашего сотрудничества. Мы уже подписали соответствующие документы по взаимодействию по проекту нового транспортного самолета Ан-132 и по совместному продвижению специальных вариантов самолета Ан-148. Выбор в пользу Ан-178 мы сделали принимая во внимание хорошие характеристики этого самолета. Его значительными преимуществами в сравнении с другими самолетами этого класса являются цена и низкие эксплуатационные расходы. Мы также будем реализовывать совместную маркетинговую политику по продвижению Ан-178 на рынки других стран Ближневосточного региона, а затем планируем совместное производство этих машин».

По словам первого вице-президента ГП «Антонов» А. Коцюбы, «это событие стало еще одним подтверждением взаимного стремления Украины и Королевства Саудовская Аравия к развитию стратегического партнерства в отрасли самолетостроения. Подписание данного меморандума подтверждает, что Ан-178 – современный, надежный и функциональный самолет, который вызывает интерес у потенциальных заказчиков. Мы благодарны нашим партнерам за доверие и готовы к выполнению обязательств в рамках

Призупинення договору про зону вільної торгівлі між Росією та Україною з 1 січня 2016 р. призведе до того, що імпорт сталевих труб з України додатково до антидемпінгових мит (18,9–19,9 %) оподатковуватиметься митами в діапазоні 5–10 %, тож сумарні ставки для українських виробників становитимуть 25–30 %. Про це з посиланням на джерела в галузі повідомляє російська газета «Коммерсант».

«Імпорт труб з України, що досягав 1 млрд дол. в 2011 р., уже різко впав після введення антидемпінгових мит, девальвації рубля й загострення політичних відносин, а додаткові мита можуть зовсім закрити ринок РФ для українських імпортерів», – пише газета.

Так, у 2014 р., за даними Євразійської економічної комісії (ЄЕК), Росія імпортувала з України 228 тис. т сталевих труб на 282 млн дол., за дев'ять місяців 2015 р. – 62 тис. т на 66,6 млн дол. Постачання з України різко знизилися після введення ЄЕК антидемпінгових мит у червні 2011 р. – за підсумками того ж року імпорт труб з країни становив 770 тис. т.

Весь трубний асортимент, імпортований з України, виробляється в Росії, і внутрішніх потужностей вистачає для задоволення попиту, але українські труби коштують дешевше, ніж російські, вказало джерело в одній із трубних компаній РФ. Дисконт до російських цін в українських труб становить до 5 %, уточнює він.

Повідомляється, що офіційно російські трубники ситуацію до призупинення договору не коментують, але джерела в компаніях вважають, що це допоможе знизити експорт з України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531768-vvedennya-mit-na-import-mozhe-zakriti-rinok-rf-dlya-stalevikh-trub-z-ukrayini-zmi>). – 2015. – 21.12).

Голландський банк ABN AMRO внес Україну в список стран с перспективными рынками, которые могут заменить страны БРИКС.

В списке из четырех перспективных стран Украина оказалась на первом месте. Также в этот список включены Вьетнам, Мексика и Гана.

«Страна по-прежнему имеет проблемы в отношениях с Россией. Однако внешняя торговля страны все больше ориентируется на Запад. Прежде всего Украина привлекательна для голландского агросектора», – говорится в краткой характеристике экономики Украины.

Специалисты банка отметили, что Нидерланды могут стать рынком для сбыта украинской продукции, а на украинском рынке предприниматели этой страны могут найти новые возможности для сбыта собственных товаров, которые были потеряны через российские санкции (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com/news-markets/full/243-evropa-vserez-zainteresovalas-agrosektorom-ukrainy>). – 2015. – 21.12).

Протягом 11 місяців 2015 р. в Україні виконано будівельних робіт на суму 47 млрд грн, повідомляє Державна служба статистики України.

У січні – листопаді 2015 р. підприємствами України виконано будівельних робіт на суму 47,0 млрд грн. Індекс будівельної продукції в січні – листопаді 2015 р. порівняно з відповідним періодом 2014 р. становив 81,2 %. Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння становили 80,5 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 11,3 і 8,2 % відповідно.

Нагадаємо, попри складну економічну ситуацію будівництво та інвестування в нерухомість залишаються, на думку експертів, найкращою сферою для збереження і примноження заощаджень.

Водночас при обранні нерухомості для інвестування експерти радять звернути увагу насамперед на первинний ринок нерухомості та житло від надійних забудовників, які продемонстрували здатність реалізовувати проекти навіть в умовах кризи 2008–2009 рр. Такі забудовники володіють ресурсами й можливостями завершити зведення житла (***Українські Національні Новини*** (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531248-protyagom-11-misyatsiv-potochnogo-roku-v-ukrayini-vikonano-budivelnykh-robot-na-sumu-47-mlrd-grn>). – 2015. – 18.12).

В Украине (без учета временно оккупированной территории Автономной Республики Крым, Севастополя и части зоны АТО) в январе – ноябре 2015 г. вылов рыбы составил 58 тыс. 942 т, что на 12,4 % меньше по сравнению с соответствующим периодом 2014 г. Об этом сообщила Государственная служба статистики Украины (Госстат).

Всего за отчетный период предприятиями и физическими лицами-предпринимателями, которые осуществляют рыбохозяйственную деятельность, было выловлено и добыто 72,9 тыс. т рыбы и других водных биоресурсов, что на 5,8 % меньше по сравнению с соответствующим периодом 2014 г. (<http://korrespondent.net/business/economics/3605389-vylov-ryby-v-ukrayne-upal-na-124>).

В том числе во внутренних водных объектах Украины было добыто 26 тыс. 882 т водных биоресурсов, что на 8 % меньше, чем в 2014 г., в исключительной (морской) экономической зоне Украины – 30,2 тыс. т (+46,7 %), в исключительных (морских) экономических зонах других государств – 2,4 тыс. т (–86,8 %).

Как ранее сообщалось, в водоемах Украины за 10 месяцев выловлено 46,5 тыс. т биоресурсов, что состоит из вылова как предприятиями Азово-Черноморского бассейна, так во внутренних водоемах Украины (***Корреспондент*** (<http://korrespondent.net/business/economics/3605389-vylov-ryby-v-ukrayne-upal-na-124>). – 2015. – 20.12).

Днепропетровская область и столица – лидеры экономического развития Украины. Такой результат ежегодного мониторинга экономического развития областей обнародовали в Министерстве регионального развития, строительства и ЖКХ Украины.

Отчет опубликован на сайте Минрегиона.

«Укрепление экономического потенциала и повышение конкурентоспособности украинской продукции – такую задачу ставит Президент Украины П. Порошенко перед всеми регионами страны. Мы понимали, наибольшая ответственность на нас. Ведь Днепропетровщина производит пять часть всей промышленной продукции страны. Ежемесячно только промышленные предприятия региона приносят в государственный бюджет более 1 млрд дол. США. Мы создали условия, которые не ограничивают бизнес, а способствуют его развитию. Это в целом помогает приумножать социально-экономические достижения региона», – подчеркнул руководитель Днепропетровской области В. Резниченко.

Область первая в Украине по четырем из шести направлений, которые анализировал Минрегион.

Экономическая эффективность. Днепропетровщина первая в Украине по объемам реализованной промышленной продукции. Двадцать процентов всей промышленной продукции страны изготавливают наши промышленники. В тройке лучших область и в сельском хозяйстве. В этом году Днепропетровщина собрала рекордный урожай зерна – более 4 млн т.

Развитие инфраструктуры. Несмотря на сложную экономическую ситуацию в стране, Днепропетровщина активно развивается: ремонтируются дороги, возводятся новые жилые дома, открываются детские сады, модернизируются котельные. В этом году в регионе реконструируют 169 инфраструктурных объектов. Одни из самых высоких темпов строительства в Украине – на Днепропетровщине.

Инвестиции. 2,2 тыс. дол. на каждого жителя заработала Днепропетровщина в сотрудничестве с иностранными инвесторами. Это лучший результат среди областей. Показатель Киевской области, которая следующая стоит в рейтинге Минрегиона, вдвое меньше – всего 966 дол. на жителя. Наравне с иностранными партнерами в свой регион вкладывают и украинские инвесторы.

Трудоустройство. На Днепропетровщине самый высокий уровень трудоустройства среди регионов Украины. Уровень безработицы лишь 6,8 %. Средняя зарплата в этом году возросла на 16 %.

Финансовая самостоятельность. Днепропетровщина в пятерке лидеров по темпам наполнения бюджета. За 11 месяцев и две недели область заработала 11,3 млрд грн. Это на 2,2 млрд грн больше, чем планировали в начале 2015 г. (Цензор.НЕТ (http://censor.net.ua/news/365694/dnepropetrovschina_zanyala_pervoe_mesto_v_reyitinge_minregiona). – 2015. – 18.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Украина заняла в рейтинге самых благоприятных стран для жизни 2015 г. 81 место из 188, поднявшись на две позиции по сравнению с предыдущим годом. Об этом говорится в докладе о человеческом развитии ПРООН.

«Значение индекса человеческого развития (ИЧР) Украины за 2015 г. равен 0,747 – этот показатель относится к категории высокого уровня человеческого развития, что ставит страну на 81 позицию из 188 стран и территорий. За период с 1990 до 2014 г. значение ИЧР Украины возросло с 0,705 до 0,747, или на 6,0 %, то есть в среднем примерно на 0,24 % за год», – говорится в докладе (<http://korrespondent.net/ukraine/3604585-ukrayna-podnialas-v-reitynhe-blahopryiatnykh-stran-dlia-zhyzny>).

Лучшим местом для жизни, как и в прошлый раз, стала Норвегия. В список лидеров также вошли Австралия, Швейцария, Дания, Нидерланды, Ирландия, Германия, США, Канада и Сингапур. Польша оказалась на 36 месте, Россия и Беларусь – на 50.

Данный рейтинг определяется согласно индексу человеческого развития ООН. Он рассчитывается исходя из трех факторов: продолжительность жизни, уровень образования и доход населения (*Корреспондент* (<http://korrespondent.net/ukraine/3604585-ukrayna-podnialas-v-reitynhe-blahopryiatnykh-stran-dlia-zhyzny>). – 2015. – 18.12).

Украинская гривня по итогам 2015 г. девальвировала на 48,7 %, заняв третье место среди самых слабых валют стран Европы и СНГ. Об этом свидетельствуют данные ежегодного исследования информационно-аналитического центра ForexClub в Украине.

Лидерами падения оказались казахстанский тенге и белорусский рубль.

Ослабление гривни на протяжении года, по словам экспертов, было вызвано резким дефицитом валюты на внутреннем рынке из-за падения экспорта, оттока капитала и военных действий на Донбассе. В свою очередь, спрос формировался под влиянием опасений эскалации боевых действий на Донбассе, падения доверия к банковской системе, оттока депозитов, масштабных выплат Фонда гарантирования вкладов физических лиц, а также затяжных переговоров с кредиторами по реструктуризации долга.

«За последние два года гривня девальвировала на 193,4 %, что является наибольшим показателем в Европе и СНГ. Тем не менее, в 2016 г. ожидаем замедления негативных тенденций. При этом, скорее всего, валютный рынок останется волатильным и продолжит прибывать в условиях неудовлетворенности спроса в первой половине года ввиду ограниченного

восстановления экспорта. Поддержкой для экономики и финансовой системы будут выступать внешние кредиты и сотрудничество с западными партнерами», – прогнозирует А. Шевчишин, ведущий эксперт информационно-аналитического центра ForExClub в Украине.

Ни одна из валют стран СНГ не показала укрепление в 2015 г. Девальвация белорусского рубля и казахстанского тенге составила 54,3 и 85,2 % соответственно и была вызвана необходимостью выравнивания торговых балансов с Россией.

Давление на экономику Казахстана также оказало ослабление китайского юаня и негативные тенденции рынка энергоресурсов, в частности снижение стоимости нефти марки Brent с начала 2015 г. на 33 %, что вынудило Национальный банк страны в августе перейти к плавающему курсу.

Из европейских валют наибольшую девальвацию продемонстрировала норвежская крона (15,8 %) на фоне падения цен на нефть и газ на мировых рынках. Дополнительно давление на валюту оказало ослабление евро к доллару США и необходимость выравнивания внешнеторговых балансов Норвегии.

Стоимость евро снизилась на 10,7 %, спровоцировав девальвацию большинства валют стран Европы ввиду высокой экономической кооперации. Наиболее устойчивыми валютами в Европе оказались швейцарский франк (–0,3 %), исландская крона (1,4 %) и британский фунт (3,6 %) (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com/news-finance/full/345-pobila-vse-rekory-grivnya-okazalas-v-kompanii-kazahstanskogo-tenge-i-beloruskogo-rublya-infografika>). – 2015. – 18.12).

Премьер РФ Д. Медведев сообщил, что подписал постановление о введении в отношении Украины ответных мер за присоединение Киева к антироссийским санкциям.

«С 1 января 2016 г. на Украину будут распространены ответные экономические меры в связи с ее присоединением к антироссийским санкциям Евросоюза и США», – сказал Д. Медведев.

Он напомнил, что в августе российские власти распространили ограничительные меры на ряд государств, в частности Исландию, Норвегию, Лихтенштейн, Черногорию и Албанию, введя запрет на ввоз из этих стран сельхозпродукции, сырья и продовольствия. «В отношении Украины была сделана оговорка, что Россия не введет санкции, если будут, соответственно, проведены определенные консультации и достигнуто соглашение по экономической части ассоциации с Евросоюзом, – напомнил премьер. – Поскольку Украина приняла решение об имплементации, никаких особых соглашений с Украиной в отношении того, как все это будет сопрягаться с российской экономикой и нашими двусторонними связями, не достигнуто, с 1 января эти меры будут распространены и на Украину. Я имею в виду так называемые ответные экономические меры или контрсанкции, как их еще

иногда называют» (*Весту* (<http://business.vesti-ukr.com/128859-medvedev-podpisal-postanovlenie-o-sankcijah-protiv-ukrainy>)). – 2015. – 21.12).

Скасування режиму вільної торгівлі між Росією та Україною з 1 січня 2016 р. не суперечить нормам СОТ, її вплив на економіку РФ буде мінімальним. Про це заявив глава Мінекономрозвитку РФ О. Улюкаєв.

«Звичайно, ні. Це в повній відповідності з нормами СОТ, – сказав міністр журналістам у відповідь на прохання прокоментувати думку про те, що таке рішення суперечить нормам СОТ. – Ми всі прораховували, вплив (скасування режиму вільної торгівлі між РФ і Україною) буде мінімальним» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531449-skasuvannya-zvt-mizh-rf-ta-ukrayinoyu-ne-superechit-normam-sot-o-ulyukayev>)). – 2015. – 18.12).

Сьогодні Україна посідає дев'яте місце у світі за часткою видатків у загальному обсягу ВВП. Тобто дуже відстала країна (Україна) витрачає величезні гроші. Про це заявив радник Центру економічної стратегії П. Кухта.

«За часткою державних видатків у ВВП країни ми займаємо дев'яте місце у світі серед багатих розвинутих країн. Тільки в розвинутих країнах дуже-дуже якісна розвинута держава, а в нас на рівні Африки, за оцінками міжнародних організацій», – зазначив експерт.

Водночас П. Кухта додав, що за часткою пенсійних видатків у ВВП держави Україна посідала перше місце у світі. Експерт уточнив, що Пенсійний фонд України є банкрутом з 2014 р. і є дефіцитним.

«За рівнем оподаткування заробітних плат Україна посідає п'яте місце у світі, на рівні Франції, як французи, тільки французи – це багаті люди, які живуть в багатій країні, а наші люди – бідні», – додав П. Кухта (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1531467-ukrayina-posidaye-9-e-mistse-v-sviti-za-chastkoyu-vidatkiv-v-zagalnomu-obsyagu-vvp-ekspert>)). – 2015. – 19.12).